

Izloja ob 4. jutraj.
Stane mesečno Din 25.—; za ino-
semstvo Din 40.— neobvezno.
Oglas po tarifu.
Uredništvo:
Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta
št. 16/I. — Telefon št. 72.
Nočna redakcija: od 19. ure naprej v
Knaflci ul. št. 5/I. — Telefon št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Uprava

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 36.
Podružnici: Maribor, Barvaraka ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.
Račun pri poštne čez. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842. — Praha čisto 78.180
Wien Nr. 105.441.

Ljubljana, 30. junija.

Nedvomno je vprašanje pogajanj z radičevci najaktualnejši problem današnje politične situacije. Da ga razumemo, ga je treba očrtati po njegovem obsegu in po njegovi vsebini ter ga dvigniti iz kaosa politične intrige in partizanskega taktiziranja v luč objektivnega razmatranja.

Predvsem je treba ugotoviti, da »sporazum« z radičevci, o katerem se sedaj razpravlja, nima nič opraviti s konstrukcijo »narodnega sporazuma«, ki si jo je zamislil opozicijski blok kot pogodbo med Srbi, Hrvati in Slovenci. V tem so si voditelji Narodnega bloka in voditelji opozicije edini in šef opozicijskega bloka g. Ljuba Davidović je to ugotovitev na nedavnem zboru svoje stranke še posebej poudarjal. Ne gre za pogajanja med dvema narodoma, temveč gre za razgovore med parlamentarnimi skupinami. Dosedaj so ti razgovori povsem pripravljalnega neoficijelne značaja ter se vodijo med politiki dveh strank NRS in HSS. A tudi v slučaju, da pridejo razgovori v štadij oficijelnih pogajanj med vlado in radičevim klubom, to dejstvo ne more spremeniti njihovega parlamentarno-političnega značaja.

HSS v zadnjem času vedno bolj insistira na svoji želji, da vstopi v vlado. Tej želji načeloma nikdo ne bo ugovarjal. Zlasti je povsem krivo, da SDS nasprotuje pogajanjem z radičevci. SDS je od početka zastopala mišljenje, da je treba radičevcem omogočiti sodelovanje v parlamentu ter je zagovarjala verifikacijo radičevskih mandatov proti vsem pomislekom, ki so se takrat uveljavljali v večini Narodnega bloka. SDS je s svojim nazorom prodira. Ona se je že takrat v polni meri zavedala konsekvenc svoje politične odločitve: z verifikacijo radičevskih mandatov je bila v polnem obsegu pripuščena možnost sodelovanja radičevcev v vladi in to s strankami Narodnega bloka, ako se najde državopolitična in programatična osnova za tak sporazum. Jugoslovanski demokrat je občedrjavno stališče bilo vselej prvo in SDS kljub vsem klevetam s svojega jugoslovanskega vidika povsem objektivno motri evolucijo na Hrvatskem ter se zaveda važnosti ojačenja državne ideje med hrvatskim delom naroda.

V enem je seveda SDS neizprosna in ne pozna nobenega ponuščanja. Vprašanja narodnega in državne edinstva, monarhije, provedbe ustavnih načel stoji za njo izven diskusije. Tu ni mogoč noben kompromis in demokrati bi morali odkloniti vsak razgovor ne le z radičevci, temveč s komurkoli, ki bi hotel zapustiti to trdno osnovo naše državne politike. Pač pa je mogoče razpravljati in se sporazumevati v administrativnih vprašanjih. SDS ni nikdar prikrivala slabosti v državni upravi. Ona je sama postavila zahtevo po decentralizaciji in dekoncentraciji državne uprave, ki je v najdalekosežnejši meri izvedljiva v okviru naše ustave. Ako bi se vodilo pogajanja v tej smeri, potem je gotovo tudi SDS pripravljena lojalno sodelovati, ker ona pozdravlja in pospešuje vsak korak za ureditev administracije, kakor tudi vsako delo v svrhu, da se bodo vsi deli naše države čutili enako uveljavljene glede pravic in glede bremen.

Mnogi si predstavljajo razgovore s HSS kot pogajanja za portfelje, za razdelitev politične moči, za koncesije. To je po našem globokem prepričanju povsem napačen nazor. Tak pogajanja bi tudi v slučaju najlenjšega uspeha bila le začetek novih nezgodnih kriz, ki jih nikdo ne more želeiti in za katere bi demokrati ne mogli prevzeti nobene odgovornosti. Treba je torej, da se pri razgovorih odpre in obravnava ves naš administrativni problem.

Nasprotniki sporazuma z radičevci so — in to je značilno — vsi v taboru radičevskih zaveznikov. Klerikalcem predvsem grozi še obupnejša izolacija, zajedničarji spekulirajo na instinkte mase in se nadejajo strankarskega profita, če ostanejo intransigenti. Ti dve skupini poskušate zlasti s prikrito obstrukcijo oteževati parlamentarno delo ter onemogočiti mirni razvoj dogodkov. Ako bodo radičevci pokazali resno voljo pristopiti problemu s stvarnostjo in poštenim namenom, potem sporazum na podlagi konkretnega programa gotovo ni izključen, navzlic vsem intrigam, ki hočejo ves problem pretvoriti v običajno politično kravjo kupčijo med dvema strankama.

Tobačna kontrabanda v jezuitskem samostanu

Sarajevo, 30. junija. n. Veliko pozornost zbudilo odkritje velikopoteznega tihotapstva tobaka. Železničarji so v tihotapljalni tobak v jezuitski samostan v Sarajevu. Nadškof dr. Šarič je dovolil policiji, da sme izvršiti pri jezuitih hišno preiskavo. Na podstrešju njihove kapelice so našli celo tovarnico, kjer so predelavali tobak in izgovarjali cigarete in potem to blago prodajali po Sarajevu in okolici. Država je oškodovana za več milijonov dinarjev.

Slava velikemu kralju Osvoboditelju!

Narodna skupščina je včeraj pri poimenskem glasovanju enodušno sprejela zakon o postavitvi spomenika narodnega priznanja in hvalečnosti kralju Osvoboditelju. — Prihodnji sestanek skupščine v ponedeljek.

Beograd, 30. junija. p. Današnja seja Narodne skupščine je potekla v svečanem razpoloženju. Jugoslovanski parlament je sprejel zakon o narodnem priznanju kralju Petru dal dostojnega izraza hvalečnosti celokupnega ujedinjenega naroda nam prvim jugoslovanskemu kralju. Poslanske klopi so bile goste zasedene, galerije polne. Da se svečani značaj seje še bolj poudari so načelniki klubov sklenili naj se brez uvodnih formalnosti takoj preide na razpravo zakonskega predloga. To se je tudi zgodilo.

Ko je po otvoritvi seje ob 11.10 predsednik Trifković sporočil, da skupščina prehaja na dnevni red in razpravo zakona o narodnem priznanju pokojnemu kralju Petru so se vsi poslanci dvignili s sedežev ter zaklicali »Slava!«

Predsednik je dal besedo poročevalcu večine posl. Ljubi Jovanoviću, ki je prebral poročilo skupščinskega odbora. Skupščina je poslušala poročilo z veliko pozornostjo in glasno odobravanjem.

V imenu vlade je zastopnik min. predsednika Marko Gjurčić podal naslednjo izjavo »Narodna skupščina ima pred seboj predlog kr. vlade o postavitvi spomenika narodnega priznanja in hvalečnosti velikemu kralju Petru Osvoboditelju. Vlada je prepričana, da je v srcu našega naroda vrezano čustvo priznanja in hvalečnosti nampram velikemu kralju Osvoboditelju in da bo ta spomenik vidno predstavljati resnično in pravo ljubezen ter narodno spoštovanje nampram temu velikemu vladarju. To dokazuje tudi soglasen in enodušen sklep skupščinskega odbora. Sedaj ima Narodna skupščina kot predstavnik celokupnega našega naroda izreči svoj glas o tem predlogu ter dati izraza lepim čustvom našega naroda. Naj bo svetel spomin in slava velikemu kralju Osvoboditelju!«

Na te besede je vstala vsa skupščina in zaklicala: Slava!

Zatem je posl. Ljuba Jovanović utemeljeval predlog skupščinskega odbora ter je v daljšem govoru slavil zasluge blagopolnega kralja Petra, naglašal njegovo skromnost, iskrenost, njegovo viteštvo, poštenost in čestitost ter vse njegove lepe lastnosti, ki jih je naš narod umel ceniti in usvojiti in ki so se globoko vrezale v srce njegovo.

Radičevci forsirajo vstop v vlado

Včerašnji dan, dan kulminacije radičevske nervoznosti. — Danes bo HSS ponudila namestniku ministr. predsednika Marču Gjurčiću formalna pogajanja za vstop v vlado. — Konferenca Pašića s Pribečevićem. — Izmišljene vesti o pismu Svetozarja Pribečevića.

Beograd, 30. junija. p. Danes je nervoznost radičevcev dosegla svojo kulminacijo. Njihov tisk, ki je trdil, da so pogajanja končana in da stojimo pred novo vlado, so demantirali dogodki. Danes so prišli Pavle Radič, dr. Nikić in dr. Šuperina ob 3. popoldne v hotel »Pariz«, da bi konferirali z Aco Stanojevićem. Zvedeli pa so, da Aca Stanojević v svoji sobi mirno spi, nakar so odšli iz hotela. Zatem se je radičevska trojica odpravila v stanovanje k Pašiću, da mu ponudi formalna pogajanja. Ko so prišli v Pašićevo stanovanje, pa jim je orožnik na straži sporočil, da se ravno ta trenutke nahaja pri min. predsedniku Svetozarju Pribečeviću. Nato so odšli. Ob 8. zvečer so se ponovno oglašili v Pašićevem stanovanju. Min. predsednik Pašić jim je sporočil, da je imenoval direktorja v stranki, kateremu naj sporoče, kar nameravajo povedati njemu. Sporočil jim je, naj se naj ne obračajo, ter jim je priporočil, naj se jutri sestanejo z Markom Gjurčićem.

Kakor je vaš dopisnik obveščen, bodo radičevci ponudili jutri Marku Gjurčiću formalna pogajanja, ki se doslej po avtentičnih obvestilih vašega dopisnika niso vodila. Članji radikalnega di-

Med drugim je Ljuba Jovanović naglašal lepi zgodovinski dogodek, to so kralja Petra I. 1903. na poti iz Zeneve v Beograd sprejeli na Dunaju tudi hrvatski in slovenski dijak in ga pozdravili z vskliki: »Živel prvi jugoslovanski kralj!« Blagopolni kralj je sprejel ta pozdrav in si ga ohranil v srcu. Doživel in dočkal je čas, ko je v resnici postal prvi jugoslovanski kralj. Zatem je govornik navajal njegove ostale zasluge, ki so ustvarile globoko spoštovanje vseh naših prijateljev, zlasti pa ruskega carja Nikolaja II., ki je 1. 1914. izjavil, da ne bo in ne more zapustiti Srbije. (Ko je omenil carja Nikolaja, je skupščina zaklicala: Slava mu!)

Za tem se je prešlo na poimensko glasovanje, na kar je predsednik sporočil, da je Narodna skupščina enodušno, soglasno in navdušeno sprejela ter izglasovala zakonski predlog o postavitvi spomenika zahvale kralju Petru Velikemu Osvoboditelju. (Klic: Slava mu!)

Med glasovanjem se je vršila v ministrski sobi kratka seja vlade, na kateri je bilo sklenjeno, da se radi dela glavnih skupščinskih odborov seje skupščine odgodi do ponedeljka.

Ko se je seja nadaljevala, je predsednik objavil ta sklep, ki ga je skupščina soglasno sprejela.

Prihodnji sestanek Narodne skupščine je napovedan za ponedeljek 5. julija t. l. ob 10. popoldne z dnevnim redom:

1.) Obtožba dr. Polića in tovarišev proti ministru pravde dr. Edju Lukinčiću.
2.) Poročilo skupščinskega odbora o zakonskem predlogu o izpremembi čl. 12 zakona o vojni odškodnini.

3.) Poročilo skupščinskega odbora o zakonskem predlogu posl. Krste Marića in tovarišev o izpremembi zakona o Državni hi-potekarni banki.

4.) Volitev skupščinskega odbora za predlog dr. Žaniča in tovarišev o izpremembi čl. 138 ustave.

5.) Poročilo skupščinskega odbora za zakonski predlog o priznanju zasluga za domovino (Panteon).

Skupščina je v celoti odobrila predlagani dnevni red, nakar je bilo radi pospešenja dela prečitano poročilo skupščinskega odbora za zakonski predlog o priznanju zasluga za domovino.

rektorija imajo menda od min. predsednika Pašića navodila, da se more radičevcem nuditi samo razširjenje sedanje vladne koalicije.

Beograd, 30. junija. p. Danes popoldne sta se sestala voditelja Narodnega bloka min. predsednik Pašić in prosvetni minister Pribečević k daljšemu posvetovanju. Med obema voditeljema Narodnega bloka obstoji popolno soglasje v pogajovanju političnih dogodkov kakor tudi o delovnem programu vladne notranje politike.

Današnja »Reč« piše z ozirom na politični položaj, da je del tiska objavil vest, da je g. Svetozar Pribečević poslal pismo g. Nikoli Pašiću, v katerem zahteva, naj se razčisti odnošaji med radikalni in samostojnimi demokrati. Ta vest je popolnoma izmišljena. G. Pribečević namreč ni z g. Pašićem v takih odnošajih, da bi moral občeati z njim pismeno, temveč more vedno osebno priti k g. Pašiću. Poleg tega stoji g. Pašić čvrsto in nepokolebljivo na stališču, da je potrebno, da ostane Narodni blok v interesu države in narodne politike kot celota nampram vsem drugim, in zato bi bila odveč vsaka intervencija g. Pribečevića pri g. Pašiću.

ležili dr. Živković, Šubaković, Stanković, dr. Laza Marković in Ljuba Jovanović. Zatem sta poslanci Vujičić in Stojadin Pavlović predlagala, naj se ukine prepoved točenja alkoholnih pijač na cerkvenih zbiorih. Posl. dr. Ljuba Popović je sporočil svoj predlog glede oprostitve zaostale trošarine za kuhanje žganja v prečasnih kraljih, kar naj se določi v dvanajstih. Posl. Miletić je zahteval, naj se s posebno odredbo v dvanajstih ukine čl. 670 srb. drž. zakona.

Priprave za gradnjo tunela pod Ivanj-planino

Beograd, 30. junija. p. Prometni minister Radoljević je izjavil vašemu dopisniku, da se bo v najkrajšem času začela graditi železniška proga s predorom skozi Ivanj-planino, s čemer bo zboljšala železnica v Bosni postala nepotrebna. V to svrhu je v dvanajstih določenih 200 milijonov Din. Trasiranje železnice na terenu se je že pričelo.

Usoda naših državljanov v Bolgariji

Bolgarska vlada trdi, da so bili razun dveh vsi aretirani jugo-slovenski državljani zopet izpušeni.

Beograd, 30. junija. p. Danes je zunanje ministrstvo prejelo od našega poslanika v Sofiji obvestilo, da je bolgarska vlada odgovorila na vprašanje naše vlade o usodi naših državljanov, ki so bili aretirani v Bolgarski. Bolgarska vlada trdi, da so bili vsi naši državljani, ki so bili aretirani, že zopet izpušeni, razen dveh. Eden izmed omenjenih

dveh ni mogel biti izpuščen, ker se je ugotovilo, kakor izjavlja bolgarska vlada, da je sprejel v svojem stanovanju komuniste. Vrš se preiskava, da se ugotovi, kje se nahaja drugi še zaprti naš državljani. Bolgarska vlada je prošila, naj se naša vlada zadovolji s tem odgovorom ter ukine prepoved o videnju bolgarskih potnih listov.

47 voditeljev kurdske vstaje obešenih

Izjemno vojaško sodišče jih je v ponedeljek obsodilo na smrt in včeraj so bili vsi brez pardona pobešeni.

Carigrad, 30. junija. s. Vojaško sodišče v Djarbekirju je včeraj po večtedenski obravnavi obsodilo na smrt voditelja zadnje kurdske vstaje šejka Saidja in 46 njegovih tovarišev. Obsojenci so bili danes zgodaj jutraj obešeni na glavnem trgu v Djarbekirju.

London, 30. junija. s. Po vesteh iz Angore je včeraj izjemno vojaško sodišče zaključilo razpravo proti početnikom in voditeljem zadnje vstaje v Kurdistanu. Razprava je trajala tri tedne. 47 obsojencev je bilo obsojenih na smrt, med njimi znani in popularni šejk Said, ki se

je odlikoval v turški vojni proti Grčiji a se je pozneje postavil na čelo kurdskega upora proti angorski vladi. Iz strahu pred njegovo popularnostjo in da se izogne eventualni intervenciji evropskih držav proti justifikaciji v taki množici, je vlada odredila, da se morajo smrtne obsodbe takoj izvršiti. Tako je bilo vseh 47 obsojencev obešenih že danes jutraj. Justifikaciji je prisostvoval več tisoč ljudi, vendar pa niso pripustili nobenega evropejca, zlasti ne »vinarjev, ki jih je bilo nekaj v Djarbekirju, da bi prisostvovali procesu.

Amandmani finančnega ministra

Finančni minister je predložil finančnemu odboru vrsto izprememb in dopolnil k uradniškemu zakonu, ki večinoma pomenja jo poslabšanje dosedanjih določb. — Nove določbe v zakonu za zavarovanje delavcev.

Beograd, 30. junija. p. Finančni minister dr. Stojadinović je predložil finančnemu odboru večje število amandmanov.

Tako se vnese v zakon o zaščiti delavcev nov člen 20 a, ki se nanaša na zavarovanje delavcev in nameščencev, ki spadajo pod rudarske zakone, veljajoče za kraljevino SHS in ki so izvezti iz zakona o zavarovanju delavcev z dne 14. maja 1922. Minister za šume in rudnike se pooblašča, da na temelju drugega odstavka čl. 18, ustave predpiše uredbu o zavarovanju delavcev in nameščencev pri blagajnah bratovskih skladnic, ki spadajo pod njegovo izključno kompetenco.

Vstavi se člen 20 b, ki se glasi: »Minister za socialno politiko se pooblašča, da more v nasprotju z določbo drugega odstavka čl. 209. zakona o zavarovanju delavcev za izvedbo zavarovanja za slučaj onemoglosti, starosti ali smrti določiti kasnejši rok. Minister za socialno politiko se pooblašča, da more rok za izvedbo tega zavarovanja posebej določiti za posredne panoge gospodarskega življenja z ozirom na gospodarske razmere dotične panoge.«

V členu uradniškega zakona ki se nanaša na one uradnike, ki so bili v pokolu ali ostavili ali so bili odpušteni pred uveljavitvijo zakona o ustroju vojske in mornarice, zakona o državnih uradnikih in zakona o državnem prometnem osebju se določa, da je potrebno, da so najmanj tri leta v tej službi, da dobe pravico za upokojitve po novem zakonu. V slučaju upokojitve takih državnih nameščencev pred potekom roka treh let, se jim odmeri pokojnina po določbah prejšnjih zakonov in na podlagi prejemkov, ki so jih imeli pred ponovnim vstopom v državno službo. Čas, prebit v državni službi po zopetnem vstopu, se računa sorazmerno. Rok treh let se računa v efektivna službena leta. Od tega so izvezti oni, ki so morali biti pred pretekom triletnega roka upokojeni po zakonu samem, kakor tudi oni, ki so dopolnili število službenih let za dosego polne pokojnine in to pod pogojem, da se ne upokojijo na lastno prošnjo. Določbe prvega odstavka tega člena se ne nanašajo 1. na državne nameščenice, našteje v prvem odstavku, ki bi bili pred potekom triletnega roka upokojeni v primeru zadnjega odstavka čl. 137. zakona o civilnih državnih nameščenih; 2. na rodbinske pokojnine nameščenecv, naštetih v prvem odstavku, ako so umrli kot aktivni pred potekom triletnega roka.

Nadalje sprejembe in dopolnila k uradniškem zakonu se glase:

»Civilni in vojaški državni nameščenici in uslužbenci državnih prometnih ustanov, ki napredujejo v višjo skupino, imajo pravico do osebne pokojnine po prejemkih te skupine, ako so prebili v njej najmanj eno leto službe. Sicer se upokojijo s prejemki skupine, v kateri so bili poprel. Izvezti so oni nameščenici, ki se upokojijo v primeru zadnjega odstavka čl. 137. zakona o državnih nameščenih, potem oni, ki so bili upokojeni, ker so prekoračili 60. leto starosti ali so postali duševno ali telesno nezmožni za službo. To ne velja za rodbinske pokojnine državnih nameščenecv, ki so umrli kot aktivni.«

»Osebe, ki so prekoračile 60. leto starosti, se ne morejo sprejeti v državno službo.«

»Za izplačilo povišanih draginskih doklad duhovnikom vseh v ustavi priznanih veroizpovedanih, v kolikor ne zadostujejo dosedanjí budžetni krediti, se ti povišajo v smislu čl. 4. finančnega zakona za budžetno leto 1924.—25. iz partije 57. budžeta o izdatkih.«

Podrobna debata o dvanajstih

Beograd, 30. junija. p. Ob 5. uri popoldne je imel zakonodajni odbor sejo, ki je trajala do pol 9. Na tej seji se je začela podrobna debata o proračunskih dvanajstih, in sicer v prvem računskem delu, to je o zvišanju in znižanju proračuna. V debato so posegli poslanci dr. Kulovec, dr. Pivko, Pušenjak, dr. Šečerov in Vujić. Nato so podali ministri za poljedelstvo Krsto Miletić, za zunanje stvari dr. Ninčević in za vojsko in mornarico Dušan Trifunović pojasnila, nakar je bila seja zaključena. Prihodnja seja jutri popoldne.

Seja radikalnega kluba

Beograd, 30. junija. p. Popoldne je imel radikalni klub sejo, na kateri je minister agrarne reforme Simonović podal ekspozicijo o vladni agrarni politiki. Po njegovem govoru se je razvila debata, ki so se je ud-

Silna nevihta na Gorškem

Gorica, 30. junija. a. V nedeljo okoli pol dneva je nad gorškimi Brdi divjala strahovita nevihta. Zlasti nad Steverjanom in Kozano je bila nevihta naravnost grozna. Strela je večkrat udarila v vas in je v Kozani ubila tri osebe, v Steverjanu pa eno.

Polom velike tvrdke v Dubrovniku

Dubrovnik, 30. junija. n. Veliko pozornost vzbujajo polom tvrdke Betonisa. Policija je prišla lastnika tvrdke Betonisa in ravnaletelja Mulanovića. Ta polom bo bržčas imel za posledico plačline težkoče še nekaterih tvrdk, ki so bile z njo v postovnih zvezajah.

Klerikalci si žele kulturnega boja!

Načrt novega šolskega zakona določa, da se vrši v vseh osnovnih šolah verouk kakor doslej. Izročen je v prvi vrsti duhovniku, ki ga postavlja šolska oblast z dovoljenjem cerkvenih oblasti. Le v izrednih slučajih more in mora tudi učitelj podučevati verouk. Zato je neumljivo, kako more trditi «Slovenec», da prosvetni minister Slovincem napoveduje s tem korakom kulturni boj.

V resnici je stvar ta, da si kulturnega boja žele klerikalci sami. Klerikalci hočejo obrniti pozornost množic od svoje politične polarnosti in iščejo v to svrhu primerne pretežve. Drže se stare taktike, da jim mora pomagati vera, kadar so v politični zavrti. S kričanjem, da je vera v nevarnosti in da napoveduje Pribečević kulturni boj, hočejo strniti okoli sebe svoje omane vrste, ki so začele dvomiti nad njihovimi političnimi uspehi. Nametati hočejo ljudem peska v oči, da bi v resnici ne videli, kak polom je doživela politika klerikalne stranke. Od tod izvira njihovo kričanje, da je vera v nevarnosti, da ji nihče ne ogroža in nihče ne vodi verouka iz šol.

V Jugoslaviji, kjer imamo za enkrat rešiti še nešteto gospodarskih in socialnih problemov, si nihče ne želi kulturnega boja. Žele si ga samo klerikalci, ki menijo, da bodo z versko gonjo povzeli pri volilcih svoj ugled. Toda tudi pri tem se bodo vračunali, ker bodo ljudje sami kmalu spoznali, kako jih klerikalci varajo.

Cudno je tudi to, da smatrajo samo slovenski klerikalci načrt novega šolskega zakona za napoved kulturnega boja, da pa se radi z njega na Hrvaškem nihče ne razburja, da se ne razburjajo niti muslimani, niti pravoslavci in niti zastopniki kakih drugih veroizpovedi, daji je njim njihova vera gotovo ravno tako mila in draga kakor slovenskim klerikalcem njihova. Vračati pa tudi moramo, ali menijo slovenski klerikalci sprčo svoje osamljenosti, da bodo zmagali, ako bi se jim posrečilo izvesti kulturni boj? Ne igrajte se z ognjem!

Nemčija in varnostni pakt

Berlin, 27. junija.

Nemški ministrski svet in konferenca predsednikov posameznih deželnih vlad sta sklenila, da se naj pogodba o renjskem varnostnem paktu sklene.

Precej časa je bilo pričakovano, da je nemška vlada prišla k sklepu od presenečenja, ki ga je izzval zenevski sporazum med Briandom in Chamberlainom. Vsa znamenja kažejo, da Nemčija ni računala z možnostjo enotnosti v razmišljanju obih zapadnih velesil glede renjskega pakta. Ni dvoma, da je nemška diplomacija upala na drugačen izid manevra, ki ga je zunanji minister Stresemann začel v februarju s svojo ponudbo francoski vladi, za sklep, ki naj zajamči nedotakljivost francosko-nemške meje. Nemčija je upala, da bo Francija ponudbo odklonila z Anglijo, s čimer bi postala še bolj osamljena. Briand je nemški manever spretno odklonil s prijavkom na pogajanja o varnostnem paktu; sporazum z Anglijo pa je razpršil bojazen, da hoče Anglija pustiti Nemčijo proste roke napram Poljski in Češkoslovaški.

Razumljivo je torej veliko razočaranje nemške javnosti nad srečnim izidom francosko-angelskih pogajanj. Časopisje demokratične levice toži za izgubljene nade, da se bo »prisilni jopič versaj-ske pogodbe zamenjal s komednejšim oblačilom.« Žaluje za upom, da bo za eventualni renski pakt dobila Nemčija kot plačilo novo ureditev vzhodnih mej in priključitev Avstrije.

Ce vlada pri demokratičnih strankah melanholija, se da v taboru nacionalcev govoriti o komaj skrivnem besu. Minister Stresemann je cilj najostrejših napadov, ker se mu je manever z garancijskim paktom ponesrečil.

Nemški nacionalci bi izzvali kabinetno krizo, če se ne bi bali, da bi bili pri rekonstrukciji sploh izrinjeni iz vlade, ki bi se ponovno razširila na centrum in na stranke demokratične levice. Vladni moči pa nacionalci ne žele dati slovesa, ker jim to brani prvostopenjski strankarski, notranjepolitični interes. Tako ni prišlo do razpada sedanje vladne koalicije in zunanja politika dr. Stresemanna se bo zaenkrat nadaljevala. Dr. Luthrova vlada je torej sklenila odgovoriti na francosko noto o varnostnem paktu.

Kakšen bo ta odgovor, se da skleniti iz pisanja «Lokalanzeigerja» in «Taga», ki imata intimne zveze z nekaterimi ministri. Ta dva lista pišeta, da bo nemška vlada dala tak odgovor, ki bo hropal predlog garancijskega pakta. Seveda je Wolfova urgencia takoj kategorično dementirala to novico. Vendar si o tem čemu nihče ne dela iluzij. Saj se v parlamentarnih krogih govori, da je indiskrecija v «Lokalanzeigerju» in «Tagu» zakrivil uradni novinarski urad na Wilhelmstrasse, ki gotovo ve, kakšno je razpoloženje v vladnih krogih. Se jasneje, če je to mogoče, kot nacionalci na govori poslanec dr. Stresemannove ljudske stranke Zapf, ki predlaga v «Nationalen Korrespondenz», naj Nemčija v svrhu pokopa garancijskega pakta stavi v svojem odgovoru Franciji take pogoje, ki so zato nesprejemljivi.

Nemčiji so začeli garancijski pogovori predsedati. Ni ji ne ugađa dosedanja slog teh pogovorov, še manj pa smer, ki jim je bila podana s sporazumom v Ženevi. To smer želi Nemčija brezprizgojno spreminiti ali pa se mora neljubi predmet sam spraviiti s sveta.

Dr. Stresemann morda še upa na pre-

obrat v angleškem stališču, pričakuje, da bodo notranje težave primorale britansko vlado, da se približa prvotnim nemškim predlogom. Zato je verjetno, da bo skušala nemška diplomacija pridobiti časa, da bo zavlačevala zadevo in ne bo dala jasnega odgovora na francoska vprašanja. Če pa ji ne uspe spekulacija s preokretom v Londonu, ji še vedno preostaja pot, ki jo predlaga «Lokalanzeiger». Seveda bo skušala Nemčija zvaliti odgovornost za pokop renjskega varnostnega pakta na Francijo. Upati pa je, da se bo ob Briandovi spretosti izjavil tudi ta zelo okorni načrt.

V interesu razčiščenja političnega položaja v Evropi in ugotovitve, kjer se nahaja pravi nasprotnik miru, je, da se Nemčijo prisili k jasni, razumljivi govorici.

Napetost med Rusijo in Anglijo

Kakor je videti, napetost med Anglijo in sovjetsko Rusijo vedno bolj raste. V Londonu so zadnji čas z uradnih mest izrekli precej določne obdolžitve na ruski naslov, in podoba je, da bo v kratkem času zares prišlo do prekinitve diplomatskih odnošajev med obema državama.

Odnosaji med Rusijo in Anglijo niti takrat, ko je bil na vladi Macdonald, niso bili najboljši. Celo takrat je ostala medsebojna nezaupnost, posledica tako dolgotrajnega nasprotstva med obema državama. Vendar je bil delavski vodja Velike Britanije oni, ki je prvi pričel z obnovo rednih odnošajev s sovjetsko vlado; šele njegov primer je potegnil ostali dve glavni predstavljilci povojne Evrope za seboj. Ako se danes ali jutri prekinejo odnošaji med Moskvo in Londonom, se s tem uniči tudi formalno vse uspeh delavske zunanje politike, ki pa se je faktično uničil že poprej s tem, da je prosojda projektiрана medsebojna finančna pogodba.

Nastaja vprašanje, kako si moreta obe državi medsebojno škodovati, ako se zares deklarirata odkrito kot nasprotnici, ki ne moreta med seboj vzdrževati niti formalnih diplomatskih stikov. Da bi se izognili do kakih sovražnosti, na kateri ni misliti, obe državi si bosta vzdrževali nasprotnici, ki si bosta škodovali neposredno. Anglija ji škoduje finančno, s tem da sama ne da posojila in vrh tega tudi drugod nasprotuje, kolikor največ more, vsakršnim ekonomskim stikom, ki bi mogli ojačiti ruske pozicije. Rusija otežuje položaj Angležem v izvenevropskih deželah, osobito v Aziji, s tem da podpihuje odpor domačinov proti angleški vladi sami kakor n. pr. v Indiji ali vsaj proti angleškemu vplivu, kakor je to zlasti na Kitajskem in v Perziji ter Afganistanu. Boljševiške metode so znane in Evropa je od njih dobera informirana. Vpraša pa se, koliko efektivne škode more ta sovjetska propaganda povzročiti Angležem. Kako je na Kitajskem, o tem si je sicer skoprd, da še nemogoče napraviti končno sodbo; gotovo pa je, da bi mogla tudi v Perziji sovjetska propaganda povzročiti izbruh večjih neredov, ki bi faktično spravili v opasnost politične, še bolj pa ekonomske privilegije Angležev. In baš v tem je stvar za Angleže nekoliko neprijetna. Ni sicer dvomiti, da je pozicija Anglije med azijskimi narodi še vedno tako močna, da je nobena od današnjih svetovnih držav ne zruši, niti se je ne more upreti nobeno od domačih azijskih ljudstev z nado na končni uspeh. Ali neprijetno bi bilo za Angleže, ako bi danes nastalo n. pr. v Perziji kakor večje nacionalno gibanje, ki bo ogrozilo angleške pozicije, ali ako bi došlo do večjega upornega gibanja v Indiji ali če bi se iz kitajskih homatij izcimil kak nov bokserski naskok. Zakaj za potlačitev takih zmed bi bilo treba pač večjih vojaških akcij, ki pa bi bile sedaj, ko smo vendarle še blizu vojni dobi, vendarle precej nepopularne. Da prepreči take eventualnosti, je Anglija že za Macdonalda stremela za tem, da sovjetsko vlado pridobi za opustitev prevratnih kolonialnih načrtov, da se ji ni posrečilo, temu se vpricho ortodoksnega revolucionarnega stališča Moskve ni čuditi. Vse pa kaže, da ostane enako stanje tudi za naprej in naj se danes ali jutri diplomatski odnošaji prekinejo ali ne, med Anglijo in sovjetsko Rusijo se bo vodila tihša, s srdita vojna dalje — in ostala prejšnja — neodločena.

Srežka učiteljska skupščina v Črnomlju

Ob navzočnosti velikega prijatelja šole, g. srežkega poglavarja Kalka, se je vršilo dne 20. junija v Črnomlju vsakoletna uradna učiteljska skupščina, že četrta po prevratu. Predsedoval ji je nadzornik Lukežič. Leto za leto izpadajo uradne učiteljske skupščine pri nas z zelo dobrim uspehom, letos pa je bil uspeh naravnost sijajen. Kako zanimiva so bila vsa izvajanja, je pokazalo živahno sodelovanje učiteljsva v debati. Nadzornik Lukežič je po pozdravu zbranega učiteljsva, srežkega poglavarja in po izrazih udanosti kralju in kraljici, katerima je skupščina odposlala udanostno brzojavko, podal svoje temeljito strokovno poročilo na podlagi opazovanj, ki si jih je nabral o priliki nadzorovanj in lastnih izkušnj. Podal je točna navodila za pouk nekaterih osnovnošolskih predmetov v smislu principa delovne šole. Dokazal je tudi s tem poročilom, kakor s poprejšnjimi, da je modern šolnik, prežet z idejami in didaktičnimi načeli sedanjege časa ter da hoče zvesti v naše šole duha luči in napredka. Sledilo je pet predavanj tovarišev in tovarišic. Vsa obdelana vprašanja so bila aktualna

in vsestransko globoko zamišljena.

Oficijelni del skupščine je zaključil skupni obed v hotelu Lackner, h kateremu je bil povabljen tudi g. srežki poglavar. Razvilo se je v prav živahno razpoloženje, kateremu smo dali duška s prepevanjem narodnih pesmi.

Tržaško pismo

Bojimo se Hamburga. — Umirajoča Reka. Boj med »posestrimami«. — Nova železniška zveza z Jugoslavijo.

Trst, koncem junija. V zadnjem času so se začeli v tržaškem tisku z neko naravnost sumljivo pogostostjo pojavljati članki, ki govorijo o nevarnosti, katere bala breti tržaškemu pristanišču s strani nemških pristanišč, zlasti pa Hamburga. Seveda, promet preko Trsta se je začel znatno krčiti in v svobodni luki, kjer je bilo tamle po zimski dela čez glavo, je danes postalo precej pusto in prazno. Pa so začeli razmišljati, kako bi se stvari dalo pomoči. Veleznica je v tem pogledu članek, ki ga je te dni objavil v »Piccolu« prokurist znane, nekdanje trdnoslovenske vozne in izvozne veletrgovke Trudnovce, gospod Oskar Ebner von Eberthal.

Pisec pa se precej ozira na Češko in posebej na izvoz sladkorja ter dokazuje, da je za velik del Češke Hamburg veliko prikladnejše pristanišče kot pa Trst. Češko deli v štiri pasove in navaja dalje da za prvi pas tarifa razlika v prid Hamburgu znaša pri vsem 15 šterlingov, za drugi pas 15 šterlingov, dočim v tretjem pasu ni razlike, v četrtem pa je razlika v prid Trstu. Glavni del sladkorne produkcije pa je v prvih dveh pasovih.

Za izvoz preko Trsta pa ne prihajajo v število samo te razlike, temveč še bolj razlike v pomorski tovarnini, glede katere Hamburg tudi zelo občutno konkurrira s Trstom. Evo nekoliko posavk: Hamburg-Carigrad 19 šterlingov za tono, Trst-Carigrad tudi 19; Hamburg-Smirna 20 šil. 6 p., Trst-Smirna 23 šil.; Hamburg-Aleksandrija 18, Trst-Aleksandrija 19; Hamburg-Beyrut 23, Trst-Beyrut 25; Hamburg-Volo 20, Trst-Volo 25; Hamburg-Solun 19, Trst-Solun 19.

Pisec se brdiko pritožuje, da je vsled teh tarifnih razlik velik del prometa odvrnjen od Trsta, in zahteva nujne odpomoci v tem pogledu. Obenem pa zahteva tudi raznih zboljšav v tržaškem pristanišču.

Kako poudarja z zadovoljivostjo teh zahtev, je pač malo težko reči, kajti v Rimu postajajo čim dalje tem bolj gluhli za najupravičenejše zahteve, ki prihajajo iz »odrešenih« pokrajin, in temu se tudi ni čuditi. Saj so v prvem času, ko so prišli v Trst, celo hoteli pobrati vse, kar je bilo dobrega v tržaški orodni luki in prepeljati v — Genovo in Benetke. Odpeljati so hoteli celo »žerjave« za nakladanje in razkladanje ladij, in če bi se dalo, bi hoteli prenesti tudi elevatorje in bangarje, ker vsega tega v Genovi in Benetkah nikdar niso imeli niso. Le najodločnejšo odporu tržaških pristojnih krogov se je zahvaliti, da ni bilo tržaško pristanišče oropano najpotrebnejših pristaniških naprav. Sedaj naj bi pa vlada še žrtvovala milijone za kaj novega! Kaj še!

Kolkoli sme pričakovati Trst od Rima se lahko prepriča pri svoji — posestrimi »žrtvovanji« (olocausta) Reki, kjer rimska vlada z vso hitricjo uvaja italijanske zakone, zlasti davčne, s katerimi hoče iztisniti iz ubogih Rečanov še zadnje ostanke njihovega nekdanjega blagostanja, a ne skrbi najmanj za to, s čim in kako naj žive v bodoče. Glasovi, ki v tem pogledu prihajajo dan za dnem iz Reke, so tako obupni, da se človeku mora storiti milo pri srcu, ko jih čuje. In če ne store nič za Reko, ki že umira od glada, pa da bodo storili kaj za Trst, ki še nekako živi!

V ostalem pa se Trstu pripravlja še od neke druge strani nekaj, kar mu, če se v resnici izvrši, odnese zopet še dober del prometa. Ta nevarnost pa mu preti od druge »posestrime« — »svete« (»santa«) Gorice.

Odkar je namreč furlanski Videm odjedel Gorici vse, kar je spominjalo na nekdanje glavno mesto dežele, se Goričani prizadevajo na vse moči, da bi si na kak drug način zopet pomagali na nogo. Tamle lani jih je še tolažila nova »predilska« železnica, ki naj bi se zgradila v najkrajšem času. Toda prišlo je drugače. Finančni minister je pač prav po fašistsko državni proračun spravil v ravnotežje, toda iz tega proračuna so izginili krediti za predilsko železnico, ki se najbrž ne bo gradila nikoli, ker bi bila predraga. Zato so si vsi Goričani deli v glavo, da se mora zgraditi druga železnica, ki pritegne Gorico k mednarodnemu prometu. Tako je nastal načrt za zgradbo železnice Červinjan-Gorica in podaljšanje proge Gorica-Aldovšcina po starem avstrijskem načrtu do Logatca. Ta načrt v Rimu ne le ni natelet na odpor, pač pa so ga sprejeli celo z odobravanjem. Posebno odločne zagovornike pa ima v gornji Italiji, zlasti v Milanu in Benetkah. Seveda, Milan in Benetke bi se tako za kakih 80 kilometrov približala Ljubljani, kar pomeni znatno znižanje voznine. Ker je proga na jugoslovenski strani že zgrajena še izza vojnih časov, pravijo, da bi tudi jugoslovenska vlada rada podpirala ta načrt. Kakor se zatrjuje, bi ta proga v petih letih že mogla začeti poslovati.

Kaj bi pomenila zgradba te proge za Trst, je lahko umljivo. Ves promet, ki gre sedaj v Italijo, izzemši Trst in Istro, po bivši južni železnici, bi v Logatcu krenil na novo progo in šel preko Gorice in Červinjana. Trstu bi ostal le krajevni promet južno od Logatca in pa samo tisti, od severa prihajajoči tranzit, ki bi bil direktno določen za vkrcaje v tržaškem pristanišču. Benetke bi se hujše konkurirale Trstu, kakor mu konkurirajo danes, in po tržaški svobodni luki bi zopet začela rasti trava, kakor je zrasla v nedavnih dneh, ko je tržaški »Hudičev rep« objavil ono lepo slikico, na kateri je ravnotežje javnih skladišč pasel kozo po svobodni luki.

V Trstu bodo brez dvoma napeli vse moči, da bi odvrnili to nevarnost, toda kakor vse kaže, bo v tem boju zmagala Gorica, ki ima v tem slučaju za seboj vladne, zla-

sti pa vojaške kroge, a poleg njih tudi ves staroitalijanski trgovski svet. Sicer so se v zadnjih časih z neke strani začeli oglašati glasovi, ki niso posebno prijazni Gorici, češ, da postaja čimdalje bolj — slovenska. Ker je pač Videm pritegnil nase, kar je bilo italijanskega oziroma furlanskega, toda so pa zopet drugi, ki pravijo, da je ravno iz tega razloga nujno potrebno, da se pomaga Gorici, ki bi s povečanim prometom privabila k sebi znatno število pristnega, čistega, zdravega, s slovenstvom prav nič osmrjenega italijanskega življa. Po se bo tako stvar popravila.

Stroške te »kure« bo pa plačal Trst. Bog mu daj dobro!

Politične beležke

+ Izmišljotina o pismu Svetozarja Pribečevića. Davidovičevska »Pravda« je v ponedeljek objavila daljšo vest, da je minister Pribečević poslal g. Pašiču daljše pismo, v katerem ga vprašuje ali so točne vesti, da je direktorji radikalne stranke pooblaščen za pogajanja z radičevci in ali g. Pašič smatra, da je to v skladu s sporazumom med NRS in SDS... Verzija »Pravde«, ki jo verno ponatiskujejo tudi ostali opozicijski žurnali in na njej gradijo svoja najnovejša jadicovanja o »intrigranju« samostojnih demokratov, je za vsakogar, ki zna politično misliti, prozorna izmišljotina, saj g. Pribečević vsak dan razgovarja z g. Pašičem in ima priliko vsako vprašanje ustno razčistiti. Kakor nam javlja naš dopisnik iz Beograda, se »Pravdnica« vest na merodajnem mestu demantira kot prosta izmišljotina.

+ Kartel »Tipografije« pred polomom. »Reč« poroča, da se nahaja kartel zagrebške »Tipografije«, ki finansira liste »Jutarnji list«, »Večeri«, »Obzor« in »Der Morgen«, pred nelizgibno finančno katastrofo. Edino njegovo upanje, da se reši pred popolnim polomom, obstoji v kombinaciji RR, ki bi ga morebiti podprla. Zato se zanjo toliko izpostavlja. Težki zagrebški kapital, ki se večinoma nahaja v rokah Nemcev in Madžarov, ki še vedno niso pozabili na Avstrijo in so deloma tudi njeni podaniki, je napel vse sile, da pridejo h krmlju države ljudje, od katerih upa rešitve in težke gospodarske krize, iz katere sam ne more splavati. Odtod torej izvira sedanja pisava blokaškega tiska.

+ »Protislovja« v glasovih o sporazumevanju radikalov in HSS ugotavlja zajedničarski »Hrvat« ter nekako za vzor previdnosti in objektivnosti prinaša nastopno poročilo o obisku Pavla Radića pri Pašiču. »O čem se je razpravljalo, se ni moglo doznati, ker niti z ene niti z druge strani niso bile dane nikake izjave, samo govori se, da je Pašič odpravil Pavla Radića k svojim namestnikom v vodstvu politike in vlade. O vseh ostalih sestankih radičevcev in radikalov ne prodre ničesar v politično javnost, nič se ne ve, kaj se vohiče dogaja za kulisami. Gotovo se nič ne dela in prav zato vsakdo tolmači ta »pogajanja« tako, kakor si sam želi njih uspeh. Prijatelji sporazuma pričakujejo vlado RR še tekom tega tedna. Samostojni demokrati pa zatrjujejo, da do nove vlade nikakor ne pride do jeseni, a še v jeseni se bo vprašalo, ali je nova vlada vohiče potrebna...»

+ Zajedničarski »Hrvat« je torej dovolj skeptičen in nič kaj ne veruje zatrdilo ostalega blokaškega tiska...

+ Interesantna aluzija. »Balkan« temperamento obravnava dozdevni radičevski »pogoj«, da naj se samostojni demokrati izključijo iz vlade in pravi: Radičevci to zahtevajo samo zato, ker jim je bilo sporočeno iz Beograda preko Pavla Radića in za hrabro Svetozarja Pribečevića ter samostojnih demokratov, naj stavijo tako zahtevo, da ne bi izsledilo, da Beograd odganja Pribečevića, marveč da je primoran žrtvovati se za »pomirjenje« s Hrvatii. Ampak če Stjepan Radić iz Beograda dobi beležico Pribečevića odločni »non possumus«, bi se zavoljo svobode in onih 12 milijonov Din, ki jih dolguje »dobrotvoru« Prpiću, sladko poljubil v vladi tudi s »črno dušo« iz Virginijom. Saj je Stipa Radić iz istih razlogov uklonil glavo tudi pred kraljem, kateremu je lansko jesen drzno pretel, da ga utege s vsemi častmi odpraviti preko granice...» Aluzija je vsekakor karkakteristična in se tiče onih opozicijskih in opoziciji kakorkoli naklonjenih elementov, ki so radičevcem sugerirali zahtevo glede Pribečevića, računajoč: ako izgubimo radičevce z njihovim vstopom v vlado, se obenem z njihovo pomočjo vsaj tudi rešimo strankarsko sposobnih konkurentov — Pribečevića in samostojnih demokratov. Smola opozicije v njenih računih je samo ta, da vedno falirajo.

Po svetu

— Aretacija kitajskih študentov v Berlinu. V zvezi z dogodki na Kitajskem je aretirala policija v Berlinu 18 kitajskih študentov, kar je izzvalo v kitajskih berlinskih krogih veliko razburjenje. Kitajsko poslanstvo je poslalo zunanemu uradu noto, v kateri zahteva takojšen odpust policijskega uradnika, ki je zakrivil aretacijo, dalje da se nemška vlada uradno opraviči, kakor tudi odškodnino za aretacijo dijakov, ki so bili en dan v zaporu. Kitajski poslanik opozarja v noti, da so Nemci na Kitajskem med nemiri pod posebno zaščito oblasti in se morejo popolnoma svobodno gibati.

— Protj priseljevanju brezposelnih na Madžarsko. Madžarski notranji minister je izdal naredbo, da se mora od 1. avgusta dalje vsem iznozemcem, ki prihajajo na Madžarsko na obisk v razvedrilo, zdravljenje

ali podobne namene, vpisati v potni list, da ne morejo prevzeti na Madžarskem nobenega dela. Zaposlitev tujemcem se bo uredila s posebnim odlokom ministrstva, s katerim bodo seveda v prvi vrsti zavarovani interesi domačinov. Umetniki in športniki ne potrebujejo za krajše bivanje na Madžarskem nobenega dovoljenja za dopotovanje.

— Kongres italijanske liberalne stranke. V Rimu se je vršil te dni kongres italijanske liberalne stranke, ki so se ga udeležili tudi Giolitti, Salandra in Orlando, med katerimi je vladala popolna solidarnost. Vsi trije ministrski predsedniki so opozarjali liberalce, naj neustrašno in nespraviljivo branijo svoje ideale, na temelju katerih je bila svojačasno izvojevana neodvisnost in ujedinjenje. Giolitti je izjavil, da nikdo v Italiji ne more misliti, da je izpremenil svoje naziranje. V večini Italijanov so še vedno ukoreninjena liberalna načela, čeprav število vpisanih članov liberalne stranke predstavlja le generalni štab liberalne armade. Število pristavev se mora na vsak način pomnožiti, stranka pa mora neomajno vztrajati pri svojih liberalnih načelih.

Vprašanje kongresa slovanskih filozofov

Pred časom je sprožil v dnevniku »Prager Presse« zagrebški univ. prof. VI. Dvorniković idejo vseslovanskega kongresa filozofov. Misel je bila takrat sprejeta, vendar ne brez pridržka. Sedaj se oglašajo nekateri slovanski, v prvi vrsti poljski učenjaki z izredno valnim predlogi o tem predmetu.

Krakovski profesor Vlad. Heinrich meni, da je tak kongres pač potreben, smatra pa, da je zaenkrat nujnejše vprašanje kongresa, ki bi pretresal samo ekonomsko-znanstvena vprašanja slovanskih narodov. Drugi krakovski učenjak, prof. Vitold Rubczyński zastopa zopet mnenje, da bi bil kongres slovanskih filozofov zelo umesten ter predlaga za meso kongresa Pravo, kjer so dovršili študije številni poljski filozofi.

Varšavski modroslovec Ignacij Myslikič objavlja celo vrsto argumentov, ki govorijo zaenkrat proti kongresu, svetuje pa kljub temu svojim poljskim tovarišem, naj se zborovanja udeležijo, če se bo kongres vršil; abstinencia poljskih učenjakov bi ne bila srečna poteza in bi se lahko napačno tolmačilo. Kongres je treba organizirati zelo previdno, nastopati na njem programatično, toda ne prevzemati nobenih nalog, ki terjajo velike dolžnosti.

Velike pomisleke proti znanstvenim kongresom, še posebno proti kongresu slovanskih filozofov je izrazil prof. Tadej Grabowski v Krakovu. Grabowski pobija vse razene ene Dvornikovičeve trditve, misli, da je kongres, kateri se pripravlja, kulturna potreba.

Varšavski prof. Vlad. Witwicki pa se izreka proti kongresu slovanskih filozofov, češ da nima filozofija nič opraviti z narodnostjo fistihi, ki se bavijo z modroslovnostjo vedo. Njegovo mnenje je, da se filozofske metode ne dajo ukleniti v političen okvir in da se ne more znanost okoristiti z nikakršnimi pridobitvami, ki temeljijo v filozofskem oziru na načelu narodnosti.

Kakor torej vidimo, se Poljaki niso baš navdušeno oprijeli Dvornikovičevega predloga za kongres. Kljub temu pa ni dvoma, da pride do zasedanja, če ne letos in prihodnje leto, pa v naslednjem času. Kajti končno je vendarle res, da bo takšen kongres Slovanom koristil, čeprav se ne da tajiti, da igra narodnostni moment v vorašanju eksaktne filozofije le podrelo vlogo.

Strelske tekme SLD. v Ljubljani

Na vojaškem strelišču v Ljubljani se vrši 5. julija tekmovalno streljanje po sledečem redu in pogoji:

Začetek ob 9. uri. Vsiopina 2 Din.

I. »Vojaško streljanje« na 300 m z vojaško puško; streljati sme vsak aktiven ali pa bivši vojak SHS državljan. Prijavnina za vojske 1 Din, častnike 5 Din, strelce v civilu 10 Din, 11 nagrad in dve diplom.

II. Tarča. »Bežič jelen« na 100 m. Streljati sme vsak državljan kraljevine SHS, ki dopolni 18 leto, z lovske puške brez daljnogleda. Prijavnina 10 Din. darila: dve v predmetih s častnimi priznanicami.

III. Tarča »Divji lovec« na 60 korakov. Udeležence mora biti član SLD. Strelja se z lovske puške tudi z daljnogledom. Prijavnina 10 Din, lovske čuvaji 5 Din. Daril pet v predmetih in diplome.

IV. Malokalibrsko streljanje na 25 m. Udeležiti se sme vsak državljan ne glede na spol ali starost. Darila se razdele po končanih tekmah oktobra 1925.

Ob 14. sledeče tekme:

I. Lovsko streljanje na 100 m z lovske puške brez daljnogleda. Udeležiti se ga sme vsak SHS državljan, prijavnina 10 Din, zaprišeženi lovci polovico, daril je 5 v predmetih.

II. Tarča »Smjake«, 100 m. Streljajo člani SLD z lovske puške tudi z daljnogledom. Prijavnina 10 Din. Potujoče darilo SLD in častna diploma mojstrskega strelca.

III. Tarča Društva ostrostrelcev ljubljanskega glavnega strelišča na 100 m. a) streljajo člani društva, b) vsi udeleženci tekme z lovske puške brez daljnogleda. Prijavnina 10 Din in 8 daril v predmetih ali gotovini.

IV. Pogon na zajca 20—25 m. Strelja se z lovske puške na zrno ne glede na kalibra. Naboji se kupijo na strelišču. Prijavnina 10 Din, daril je 5 v predmetih.

V. Leteči golobi na 12 m. glede puške, nabojev, prijavnine in daril kot točka IV. (Lovske puške naj prinesejo strelci seboj.)

Naši kraji in ljudje

Velike narodne svečanosti

Kraljevo kronanje, prenos Niegoševih kosti in proslava sv. Vladimirja.

Tri velike religiozno-nacionalne svečanosti se bodo vršile letošnje jeseni: kronanje kralja Aleksandra v Žiži, prenos Niegoševih kosti na Lovčeni in proslava sv. Jovana Vladimirja v Ohridu. V ministristvu za vere se vršijo že deli časa tozadevno živahne organizacijske priprave. Vsa znamenja kažejo, da se bo najprej vršila slavnost v Ohridu, ker so priprave v tem oziru že skoraj končane. Samostan sv. Nauma se z veliko naglico popravlja, popravila dela na hiši, kjer bo stanoval kralj Aleksander, so že skoraj končana, in kmalu bo gotova tudi pot od Ohrida do sv. Nauma. Nekoliko zakasnila so samo dela na popravilniški cerkvi sv. Zofije, kjer se bo vršila slavnostna seja bratstva sv. Klimenta, na kateri bodo izročena kralju posebna povelja.

Kar se tiče priprav za prenos kosti vladike Nieguša na Lovčeni, so že davno pričele. Težko pa je verjetno, da bodo končane pred tremi meseci. Načrte za zgradnjo pota na vrh Lovčena in načrte za Niegošev mavzolej so delali namreč v Beogradu, ne da bi poprej preštudirali tamkajšnji teren. Zato so se morali prvotni načrti nekoliko spremeniti, kar je povzročilo zakasnitev. Tako svečanostim v Ohridu kakor tudi na Lovčeni bo prisostvovala kraljevska dvojica, zastopniki vlade, narodne skupščine, državnih institucij ter prosvetnih in humanitarnih organizacij.

Najkasnejša svečanost bo kraljevo kronanje v Žiži. Ministrski svet je že odobril kredit v znesku pol milijona dinarjev za popravilo tamkajšnjega samostana in za organizacijo svečanosti same.

Prva skupščina stenografov v naši državi

V soboto se je vršila v Beogradu pod predsedstvom šefa stenografskega oddelka narodne skupščine Momčila Radovanovića skupščina Udruga stenografov v naši državi. Na zborovanju so bila sprejeta pravila Udruga in je bil ustanovljen srbski stenografski, Jovan Milovanović, soglasno izvoljen za častnega predsednika Udruga.

V upravni odbor so bili izvoljeni: za predsednika Ante Sokorac, načelnik direktije državnih železnic, za podpredsednika Ljuba Marković, advokat v Beogradu, za tajnika Gojko Božović, novinar in stenograf, za knjižničarja Ljubomir Škerbić, inšpektor v ministristvu za pošto, za blaginjskega Milana Markovića, podnačelnik stenografskega oddelka narodne skupščine. Za člana upravnega odbora: Rada Janković, bivši uradnik železniške direktije; Sava Pavlović, advokat v Beogradu, Fran Hribar, stenograf iz Ljubljane in dr. Vladimir Mašić. Za predsednika nadzorstvenega odbora je bil izvoljen Momčilo Radovanović, šef stenografskega oddelka Narodne skupščine, za člana na Mladen Spasovića, profesor stenografije ter Momčilo Bojić, načelnik v ministristvu trgovine.

Razkol v četniški organizaciji „Petar Mrkonjić“

Za nedeljo je bil v Beogradu napovedan prvi kongres organizacije četnikov „Petar Mrkonjić“ iz cele Jugoslavije. Vršiti bi se imel v prostorih „Novega Beograda“. Kakor na poročila beograjske „Pravde“, je došlo že pred kongresom do prepira in „četniki“ so napravili tolik hrup, da se je streslo celo poslovanje. Med njimi je obstajalo več strui. Najvidnejši člani organizacije so se povzpeli na mize, da bi pomirili razburkanost.

kri in neznošno kričanje „četnikov“. Končno jih je nekoliko pomiril major Perunović, delegat iz Črne gore, ki je predlagal, naj se preide na otvoritev kongresa in volitev predsedstva. Ko pa so nekateri predlagali za predsednika kongresu ustanovitelja organizacije Milica Gjorgjevića, je nastal nepopisen hrup in življenje. Nasprotna struja je namreč kandidirala generala Okanovića, dosedanjega častnega predsednika. Dasi je predstavljala večino, je odšla s kongresa, ko se je videlo, da more priti do krvavega spopada. Osebnih spopadov in žalitev, pa tudi grožnji z nožem je bilo vsevpred, da je bilo tako onemogočeno formalno ujediničenje četnikov Jugoslavije. Pristaši Okanovića so odšli v sprejeto v hotel „Pariz“, kjer so imeli svoje zborovanje, nakar je Okanović predlagal, naj se vrnejo v „Novi Beograd“. Tega pa policija ni dovolila in so zborovali v Novem Beogradu nemoteno izvolili nov odbor organizacije s predsednikom Taškom Navmovićem. Kakor pa stvar izgleda, kongres s tem še ni popolnoma končan.

Boj proti draginji v Ljubljani

Znižanje cene mleku, gostilniške hrane ter klobas in hrenovk.

Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani je že sporočilo javnosti, da se bo morala znižati cena mleku s 1. julijem. Pri mestnem tržnem nadzorstvu so se že zglasili zastopniki mlekarke zadrge in prodajalcev mleka radi regulacije cene mleku. Pri nabavi mleka na dom se je dosegel sporazum, er se bo mleko prodajalo na dom postavljmo počeni s 1. julijem po 3 Din za liter. Glade prodajne cene mleka na trgu pa se sprazum ni mogel doseči, ker so zastopniki prodajalcev mleka vztrajali pri tem, da se prodaja mleko na trgu po 2,75 Din. Mestno tržno nadzorstvo pa zahteva, da bo prodajna cena mleku na trgu 2,50 Din, te je 50 para sorazmerno ceneje, kakor je bila prejšnja prodajna cena, ter pod nobetimi pogoji ne bo pustilo prodajati mleko daže na trgu.

Radi znižanja cen gostilniški hrani so pogajanja v teku s člani zadrge gostilničarjev ter se bo tudi to vprašanje v najkrajšem času ugodno rešilo. Izdelovalce klobas in hrenovk, ki dolej niso znižali cen svojim izdelkom, bo ito tako pozvalo mestno tržno nadzorstvo, da znižajo cene klobasam in hrenovkam, ker je sedaj v primeru s padcem cen mesa udi ta izdelek predrag.

Vidov dan v Rogaški Slatini

Letošnja proslava našega zgodovinskega praznika v Rogaški Slatini je spričo upadnega vremena uspešna sijajnejše nego kdaj doslej. Osobito razsvetljava v soboto večer je vse združila za dve uri spremnila v živo bajko. Ob devetih se je začelo žigjanje neštetihi lampijonov na vseh postopjih okrog širnega parka in nad njim. Tčno ob devetih so ugalsile vse obločnice rzen 72 običajnih raznobojnih žarnic ob Cavenem šetališču. Nad ploščadjo glavnega kopalnišča sta zarezali v zlatih lučkah ineni kralja in kraljice, še višje ogromna kona s trakovi. Umetni ognji so sipali v rak, nasičen z bengalčinim prelivanjem, sope pestrih zubljev in neštivilno ognjenih krogel. Mogočno so odmevali akordi državne himne iz paviljona zdaj polnoštevilne noriariške godbe pod vodstvom g. kapitana Mayerja čez stotere odkrite glave gostv in domačinov. Krasen je bil tudi pogled na Aleksandrovo dom visoko tam gori nanjegovem ponosnem griču.

V tednu dni bo že po dosedanjih vrvjavah zdravišče do zadnjega kotička napolnjeno. Naj bi uprava porabila čimprej zgodno priliko, da nudi užitek take razsvetljave čim več očem.

V nedeljo se je vršila cerkvena vidovdan ska svečanost v katoliški kapeli, po ure

pozneje v izredno srečno prenovljeni pravoslavni kapeli. Globoko je vsem navzočim segel v srce od iskrene pijetete do padlih ju nakov in vroče ljubezni do osvobodjene domovine prečeti govor obredujočega svečenika, ki nas je zaklinjal, naj niti za hip ne pozabimo, da so v temelje veličastne stavbe naše države vžidane kosti naših mučnikov in znači vsak greh proti domovini skrunitev teh svetinj. S toplo zahvalo zdraviliški upravi za ves strošek in trud imamo za vest, da smo dostojno slovesa našega kraja proslavili ta najvišji naš dan.

Obleke za dame

Krep à Din 375—
Etamin à Din 280—
Svilene à Din 480—

Poglejte si brezobvezno!

P. Magdić, Ljubljana.

Pred novo akcijo Aero-kluba

Znano je, da je pred kratkim naš Aero-klub dobil svoj prvi avijon. Ta avijon bo ostal v Skopju, kjer je bil sprejet od Francozov. Predaja tega avijona Aero-klubu bo gotovo ostala zabeležena v njegovi zgodovini kot lep in pomemben datum, datum pričetka energične in resne zrakoplovke propagande v naši državi.

Uprava Aero-kluba je sklenila, da prične z vidovdanskimi proslavami v Kruševu resno in na široki bazi zasnovano propagando svoje ideje. Prvi početki take propagande so že zabeleženi in so se vršili pri velikih dirkah, ki so se nedavno vršile v Zaječaru. Prvi avijon, ki je bil izročen v upravo Aero-kluba bo sedaj vršil živahno propagando po celi Južni Srbiji. V kratkem pride Aero-klub v posest drugega avijona, ki bo vršil slšno propagandno službo v predvojni Srbiji in v Vojvodini.

Velike priprave se vrše tudi za prireditve velikega propagandnega mitinga, ki se bo vršil v Beogradu. Namen kluba je, da dokumentira prestolici koristnost ideje zrakoplovstva na sijaen in veličasten način. Dan mitinga sicer še ni določen, a se bo sigurno izvršil še tekom tega poletja. Po mitingu v Beogradu bo prirejenih več mitingov tudi v drugih večjih mestih naše države, kar bo gotovo velikega pomena za razvoj zrakoplovstva v naši državi. Aero-klub hoče na ta način ustvariti pri našem narodu prepričanje, da je ustvaritev močnega zračnega brodogoja nujna in važna potreba v dobi, ko se taka flota tretira kot eden najvažnejših faktorjev v vojni in sicer faktorjev najvažnejših za obrambo in za napad.

Tragedija Vase Čabrinovića

Poročali smo že na kratko, da si je v Sarajevu pretekli teden s štirimi samokresnimi strelki skušal vzeti življenje trgovca Vaso Čabrinovića, očče vidovdanskega atentatorja Nedeljka Čabrinovića. Težko ranjenega so takoj odpeljali v bolnico in operirali in bo najbrže okreval.

Ime Vasa Čabrinovića sploh ne bi zaslužilo, da bi se ga spominjali, ako ne bi bilo to obnem ime človeka iz silnatega naraščaja predvojnne srbske omladine v Bosni. Nedeljka Čabrinovića, ki je prvi zagnal bombo na Franca Ferdinanda ter leta 1916 v neki češki temnici plačal svoj revolucionarni čin z lastnim življenjem. Toda ime Vase Čabrinovića je zanimivo v toliko, ker spominja na bolester vezi med obema generacijama, ki sta se spopadli na Vidov dan 1914 na terenu politične Bosne. Vaso Čabrinović je bil namreč tipični zastopnik starega naraščaja bosanskih Srbov, morda celo nekaj več in še slabše od tega. Bil je namreč zastopnik onega bosanskega srbskega naraščaja, ki se je že sprijaznil z

dvoglavim avstrijskim orlom, izgubil vsak smisel za borbenost in križanih rok oričakoval čudežev z neba. Še več, stari Čabrinovići, marcialistična hercegovska postava, se je popolnoma potopil v korupcionističnem bosanskem režimu in postal celo njegov verni služabnik. Bil je več let v službi avstrijskega špijonaže. Toda njegov sin Nedeljko se je postavil na nasprotno stran barikade kot smrtni sovražnik svojega očeta in vsega, kar je on predstavljal. Dnevi brez idealov, pokorščina tuju, prodajanje za Judeževce novce, izdajstvo lastnega naroda, je silno zagrenilo njegovo dušo. Proklet je svojo roistno hišo in očeta izdajalca ter se ni več povrnul pod domači krov. Izbrisati je hotel sramoto svojega očeta in odšel med revolucionarje, da se osveti nad tirani Absolutno zlo je rodilo tako absolutno dobro!

Po svetovni vojni, ki je prinesla Srbom, Hrvatim in Slovencem osvoboditev in ujedinjenje, je poskušal stari Čabrinović — kakor sicer še mnogi drugi — iz mučniške kosti svojega sina Nedeljka kovati kapital. In v početku celo z uspehom. Prve dni prevrta ga je narod direktno obsidal z darovi in denarjem. Bože moj, saj je bil oče idealno čistega narodnega mučenika. Narod takrat ni več pomišljal, s kako historijo je prve dni po atentatu oče proklinjal svojega sina, nahajajočega se v zaporu. Šele polagoma so se ljudje zopet spomnili težkih grehov starega Čabrinovića in se ga pričeli izogibati. Njegova trgovina je pričela propadati od dne do dne in zašel je končno v tako veliko bedo, da je moral prodajati kos za kosom svojega pohištva, da preživi sebe in svojo družino. Obup je končno spravljal v starčeve roke samokres, iz katerega so se sprožili štirje strelji.

Geografski Vestnik

Časopis za geografijo in sorodne vede. Izdaja in zalaga Geografsko društvo v Ljubljani. Uredniki: dr. V. Bohinec (Ljubljana), dr. R. Savnik (Ljubljana), dr. I. Rubčić (Split). Izhaja dvakrat na leto, vsaka številka v obsegu 4—5 pol.

Povojna tekma narodov se diferencira v vseh izrazih človekovega duha in volje. Eni panogi človekovega duhovnega udejstvovanja je poverjena naloga raziskovati zemljo in proučiti njen odnos do človeka. Iz razmerja med zemljo in človekom izhaja tudi za nestrokovnjaka praktičen pomen geografije. Politični, gospodarski, klimatski vplivi na človeka, na njegov razvoj kot individu-

um, kot socialni stan, kot narod, kot državo so po vojni razvili pri vseh narodih le še bolj. Zanimljivo je število geografskih knjig po vojni pri raznih narodih. N. pr. Nemci so izdali 1921. 1121 geogr. knjig, 1922 1331. Ena geografska knjiga je prišla pri Nemcih na 45.000 ljudi, kar znači 3,7% celotne neuške produkcije knjig. Velika Britanija je izdala 1921. 674, 1922. 614 geografskih knjig, torej ena knjiga pride na 77.500 ljudi, kar znači 5,5% književne produkcije. Za Francijo so odgovarjajoče številke za 1. 1921. in 1922. 181 in 244, ena knjiga pride na 162.000 prebivalcev, kar znači 2,6% vseh izdanih knjig; za Italijo pa imamo številke 87 in 109 ter 156.000 ali 1,7%.

Razmah geografije pri posameznih narodih nam morda še bolje svedoči število geografskih družb in listov. V Nemcih obstoja 20 društev in 37 listov, v Vel. Britaniji 7 in 9, v Franciji 27 in 42, Italiji 5 in 9. In pri nas v Jugoslaviji? Zal, da nimamo statistike o številu geogr. knjig za posamezna leta. Steer pa obstoje 3 geogr. društva: v Beogradu: Geografsko društvo, ter še posebej Studentsko geogr. društvo; v Ljubljani: Geografsko društvo, ki se je ustanovilo leta 1922. Strokovni geografski list obstoja doslej samo eden, ki ga izdaja Geografsko društvo v Beogradu. (Glasnik geografskega društva) a izhaja samo enkrat v letu, v obsegu 10 pol. Iz tega izhaja, da v tem pogledu še precej zaostajamo za sosednjo Italijo, kjer so te prilike najslabše. Razmerje

Goo-ooo-ool! . . .

Publika na nogometni tekmi Ilirija : Concordia.

Naš sporiti slikarski sotrudnik nam pošilja nastopno resolutno recenzijo nedeljske nogometne tekme, ki jo priobčujemo brez obvezno:

Ad'n žvižga, druh pa vpije, kad'r gol se not zabije, ustreci vsem je težka stvar, zato nas golov Buh obvarl!

ELITNI KINO

Mattea

Telefon 124.

Predstave ob:

4, 1/28. in 9. uri

Umetniški orkester svira pri vseh predstavah.

Ljubavna veseliga

Radio-ženitev

V glavnih vlogah: Winterstein, Ferd. v. Alten, Jak. Tiedke. Razkošnost — ekscentričnost — sijaj — ljubezen — naravnost — še povrh zdravi humor.

Izven programa: Gaumont-Journal 21 in 12.

MARY PICKFORD

Režija: ERNEST LUBITSCH.

Kulturni pregled

«Stambuska roža»

Maribor, 30. junija.

V času, ko ugotavljajo praviloma že vsa gledališka poročila naloževilen obisk, je napočila za našega attendanta in njegovo blagajno aurea aetas. Po moralno in finančno uspehi «Tosci» je Pallova «Stambuska roža» že trikrat napolnila hišo in privabila v gledališče celo tako ljubitelje glasbe, ki jih sicer pri operah tavavno ne opažamo. Dasi ne nudi opereta v muzikalnem ozru razen svojih iz plesnih dvorani splošno znanih valčkov skoro ničesar, kar bi bilo omem be vredno, li daje venlar nenavaden milje v katerem se giblje živahno in zabavno dejanje, ono privlačno silo, ki se izraža v razveseljivih inkasih gledališke blaginje.

Glede uprizoritve sate moramo priznati, da je izpadla za naše ramere nad vse častno in dostojno. Presenečila nas je posrečena inscenacija in skoro da razkošna oprema orijentalnega salona, dobro izdelani, pestri orjen alski kostumi ter živahni, operetni motki dejanja. Toje predvsem zasluža g. Bachmanna, ki je iz prilaznosti prevzel režijo in iznova pokazal svoje bogate

spodobnosti za operetnega režiserja. Od ostalih sodelujočih moram na prvem mestu omeniti g. Mitrovičeve, ki je oca naslovno vlogo, Odlična v igri in peji, impouujoča po zunanosti, je podala simpatično, po evropskih šegah hrepeneč musli-manko naravno in decentno. Njen partner g. Janko je bil eleganten in živahen turški kavalir, ki nas je iznova prepričal v svojih odličnih glasovnih in znatnih igralskih kvalitetah. Tekom sezone je vidno naredoval ter bomo njegov odhod z našega odra v bodoči sezoni težko pogrešali. Druga dvojica, Fridolina in Midili, sta tvoila gđ. Lubejeva in g. Harastovič, ki sta s svojimi komičnimi nastopi žela seved največje aplavza. Posebno se je odlikoval na tem polju g. Harastovič, marljiv, vester in vsestransko uporaben igralec, ki je razvil v tej vlogi vse sposobnosti operetnega slonskega komika; škoda samo, da ga je narava le pičlo obdarila z glasovnim materijalom. Največ smeha je izzval s svojim nastopom kot balerina, scena ki bi se jo daš mogoče brez škode nekoliko skrajšati. V manjših vlogah so zadovoljili gđ. Kroščeva,

Savinova ter gg. Razberger, Urvalek in Tovornik. Zlasti je g. Urvalek izvrstno pogodil komičen tip starega Müllerja.

Opereto je dirigiral g. ravnatelj Mitrovič. Orkester je bil znatno reduciran in zvenel vsled tega mestoma dokaj prazno. Gledališče je bilo kakor že omenjeno, trkrat popolnoma razprodano. Občinstvo se je izbornozabavalo ter izražalo svoje zadovoljstvo z burnim odobravanjem.

Gledališka kriza in gledališki poklic. Kartelna zveza nemških gledaliških nameščencev je izdala na javnost oklic, v katerem svari mlade ljudi pred gledališkim poklicem, ki je resno ogrožen radi nastopajočih gmočnih razmer. Gledališki nameščenci zahtevajo celo, da se uvede v šolah za gledališke pripravnike numerus clausus in da se odvzamejo nekaterim tovrstnim zavodom koncesije. Edino na ta način je mogoče ublažiti in preprečiti bedo v gledališkem svetu.

Prva tatarska opera se je izvajala pred kratkim v Kazanju o priliki petletnice obstoja tatarske republike. Opera je delo profesorja Vinogradova na glasbeni šoli v Kazanju. Libreto je napisal V. Glajaš. Opera se imenuje »Sanja« in prikazuje borbo starega tatarskega pokolenja z novo generacijo.

Domače vesti

Inozemske naročnice, katerim je naročnina potekla, prosimo, da pošljejo naročnino zanesljivo do 8. t. m. Priporočamo jim, da plačajo za celo drugo polovico ali vsaj za četrt leta, da si prihranijo stroške, ki bi jih imeli z večkratnim pošiljanjem denarja. Upravništvo «Jutra».

Petdesetletnica Petra Mrkonjića. Kakor znano, je kralj Peter Karagorjevič kot pretendent na srbski prestol v Bosni pod imenom vojvode Petra Mrkonjića dvignil ustanek v nameni, da osvobodi Bosno in Hercegovino. Svojo akcijo je razvil zlasti v Bosenski Krajini, kamor je bil prišel v jeseni 1875. V spomin na one prve početke osvobodjenja se Krajina pripravlja, da letošnjo jesen svečano praznuje petdesetletnico prihoda slavnega Petra Mrkonjića v njeno središče. V selu Čorkovači se bo ta petdesetletnica proslavila s svečano zadušnico za velikega pokojnika in njegove ustaše ter s posvečenjem temeljne kamna za cerkev, ki se zgradi na onem mestu, kjer se je nahajal njegov tabor. Cerkevno svečanstvo bo izvršil še živčiji tovariš vojvode, stari svetnik Aleksa Ostojić. Slavnost, na katero je povabljen tudi kralj, se bo vršila dne 5. septembra.

Spomenik kralja Petra v Livnu. V Livnu so na Vidovdan na svečan način odkrili spomenik kralju Petru Osvoboditelju. Svečanosti so prisostvovali vse državne oblasti in ogromna množica prebivalstva iz Livna in okolice.

Odlikovanje šefa zagrebske policije. Šef zagrebske policije dr. Janko Bedeković je odlikovan z redom Sv. Save tretje vrste. Odlikovanje mu je bilo na Vidovdan izročeno na svečan način.

Na zagrebski univerzi je bila te dni promovirana za magistra farmacije gospodična Vida Fink, hčerka mestnega blaginjaka v pokopju.

Holandski dijaki v Jugoslaviji. Sredi meseca julija prispe v Jugoslavijo večja skupina holandskih visokošolcev, ki bodo na svojem prvnem potovanju posejili tudi v naša mesta seme kraljevine.

Iskanje kraljeve palače. Iskanje kraljeve palače na gospodarstvo - študijski fakulteti v Zagrebu g. Josip Zeliščki, učitelj primorske rodbine. Čestitamo!

Za inženjerja strojnega. Zelo je promoviral na Dunaju g. Leopold Švab, sin železniškega činovnika v Koprivnici.

Sprememba v evangelijski cerkvi v Sloveniji. Na sestanku zastopnikov evangelijskih občin iz Slovenije v Celju je bil te dni izvoljen mariborski župnik g. Baron za senjorja za šest let. Sedež senjorata, vrhovnega evangelijskega oblastva v Sloveniji pride torej iz Celja v Maribor. Dosedanji senjor g. Friderik Max v Celju je bil za svoje zasluge izvoljen za častnega senjorja.

Himen. V soboto se je poročil v Ljubljani poduradnik T. P. D. v Laškem gosp. Franjo Medvedek z zasebno uradnico gđ. Rado Krivčev. Mlademu naprednemu paru obilo sreče!

Vsi jugoslovenski listi na granici zaplenjeni. Italijanska vlada, boječ se poročila o vidovdanskem prazniku v Jugoslaviji, je dala večerjati na granici zapleniti vse naklade jugoslovenskih listov, namenjene onstran meje. Da je predvsem popadla «Jutro», se seveda razume po sebi.

Odlikovanja pri zagrebskem policijskem ravnanstvu. V ponedeljek dopoldne so bila pred kratkim odlikovanim uradnikom in moštvu policijske direkcije na slovesen način izročena odlikovanja. Dobili so: policijski šef dr. Janko Bedeković red Sv. Save III. razreda, sekcijski svetnik dr. Vragović in Cvetko Horvat ter komandant straže Boško Pavlovič red Sv. Save IV. razreda, inspektor straže Ivan Jagić, detektivski inspektor Romay in nadoficijski Andrej Komornik red Sv. Save V. razreda, zlato kolajno 7, srebrno pa 10 detektivov in redarjev.

Vožnje v obrtno sodišče. Ker poteče rok za vložitev seznamov že 4. t. m. je Gremij trgovcev v Ljubljani zaprosil velikega župana za podaljšanje istega. Po informacijah, ki jih je prejel Gremij bo veliki župan rok podaljšal do 15. t. m. Vsled tega se ponovno opozarjajo vsi zainteresirani, da so glasom razpisa v «Uradnem listu» št. 58 dolžni vložiti v določenem roku izpolnjen seznam pri mestnem magistratu. Tiskovine se dbe v mestni posvetovalnici št. 22.

Jadranska razstava. Ker je definitivno določena otvoritev nove liške železnice na 26. julija, se bo istega dne ob šestih popoldne otvorila tudi Jadranska razstava v Splitu. Kakor doznava beografska politika, dospe istega dne v Split tudi kralj Aleksander ter nad 200 zastopnikov raznih oblasti in korporacij. Otvoritvena slavnost se ne vrši samo v Splitu marveč tudi na Kninu in v Šibeniku. Za jadransko razstavo v Splitu se je prijavilo okoli 850 razstavljalcev.

Novi živnozdravniki. Na veterinarski fakulteti v Zagrebu so bili preteklo soboto promovirani Jože Droč iz Izlake pri Zagorju, Ivan Kapus iz Kamne gorice in Boštjan Kordaš iz Gorice pri Celovcu.

Sanatorij v Topolšici. Ministrstvo za narodno zdravje je odobrilo kredit v znesku 250.000 Din v svrhu izpopolnitve znane sanatorija v Topolšici pri Stanjanju. Kakor znano, se v ta sanatorij sprejemajo revni otroci na brezplačno zdravljenje.

Sprejemi v železniško službo. Direkcija državnih železnic nam obvešča, da do nadaljnjega ne sprejema več prošelj za sprejeme v železniško službo, ker ni več na razpolago prostih mest in je že itak cela vrsta prosilcev in prosilke pribeleženi.

Razpisano mesto šolskega sluga. Na I. mestni deželnici meščanski in osnovni šoli pri sv. Jakobu v Ljubljani se odda služba šolskega sluga, hišnika in kurjača s 1. novembrom 1925. Prošnje s prilogami je vlagati pri vložnem zapisniku mestnega šolskega sveta do vstevskega 15. julija. S službo so zvezani določeni prejemki šolskih slug, stanovanje, kurjava in razsvetljava. Prosilci morajo biti oženjeni, Jugoslovenci, neomađezevanega življenja, popolnoma zdravi, stari nad 18 in pod 40 let in strokovno usposobljeni kot strojni ključavničarji in kurjači centralne peči.

V novomeški klokoč se je zadnje čase razpasla griza. V bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji je bilo zadnje dni sprejetih deset oseb, ki so obolele na grizi. En bolnik je umrl.

«Slovenski kvartet» (gg. Banovec, Pečenko, Završan, Zupan) priredi v soboto dne 4. julija ob 20. uri koncert v veliki dvorani Zdraviliškega doma v Rogški Slatini in v nedeljo dne 5. julija ob 5. uri popoldne v Laškem. Opozarjamo goste obeh zdravilišč, domačine in okoličane na te koncerte našega priznane najboljšega kvarteta, ki si je pridobil z vsemi svojimi dosedanjimi nastopi prvovrsten umetniški sloves. V Laškem se vrši koncert v nedeljo popoldne s posebnim ozrom na izletnike iz Celja.

Senzacija v Šiški. V nedeljo dopoldne se je vršilo v Šiški slovesno blagoslovjenje temeljne kamna nove cerkve sv. Frančiška, zaščitnika vagonarjev pri Dravljah. K blagoslovljenju so nabirali prispevkov za novo cerkev povabili samega prevzvišenega g. škofa. K slovesnemu sprejemu g. škofa so se zbrali pri šoli v Goriški ulici. Orli peš in na treh konjih, belo oblačeni dekline in dve črni tretjerednici in tretjerednici s avbami in pečmi. Čakali so in čakali, govorniki so na tihem pomagali še enkrat naučene pozdravne govore. Orli so gladili konjem grivo in rep, dekleta so si naravnale gube na licih, tretjerednice so izgovarale vstave iz vokalov — škofa pa od nikoder ni bilo. Slavnostno razpeloženje je polagoma prešlo v začudenje...

Pravzaprav so se namreč pripeljali k temeljnemu kamnu nove cerkve po Kneževi ulici in so bili nemalo začudeni, ko so videli tam pač vedno gručo, a nikogar izmed boje garde klerikalnih školarjev. Blagoslovili so temeljni kamen, kakor se to spodobi, pa so bili menda nekoliko vznemirjeni, kajti po Šiški kroži vest, da so odgnali predno so pokopili kamen, v bližini stoječe ženske proci: «Prosim ženske, pojdite nekoliko v stran, da vas ne bom pošpricjal!» Ker škofa je ni bilo, se je čakalo čaka gada z odborom za zgradbo cerkve na čelu podala na mesto svečanosti, kjer je začuden opazila prevzvišenega že v svoji funkciji.

Znojenje nog in neprijeten vonj od strani «Sanoform». Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga: Chemotechna Ljubljana. Mestni trg 19, in Salus dd., v Mariboru pa lekarna pri Sv. Arhu. 1254

Reuma (g'ht, ishlas). Najuspešnejši lek je originalna «Pistyranska blatna kompres», Informacije Schreiber, Zagreb, Akademski trg št. 1.

Žrtve narodnega praznovanja. V Nikitcu v Črni gori so našli pred nekaj dnevi v planini uglednega domačina iz Gor. Polja, Jovana Babica mrtvega. Truplo je bilo strašno opikano od čebel. Babič je postal žrtve praznovanja. V Črni gori obstoji namreč vraga, da mora oni, ki hoče, da mu priinesejo čebele srečo, en roj ukrasti, enega najti v šumi in enega kupiti. Babič je že daleč časa govoril, da se bo pričel pečati s čebelorejo in si je v resnici zgradil čebeljak. Prvi roj čebel je kupil, drugega je po dolgih mukah našel v šumi. Manjkal mu je torej še tretji, da mu priinesejo čebele srečo. Lepega večera je prišel neopažen v sosednjo vas in ukradel iz čebelnjaka en panj. Na povratku se je najbrže spodtaknil, panj je padel na tla in se razbil. Prebujene čebele so se razjarile vrgle na nesrečnega Jovana in ga tako strašno opikale, da je kmalu umrl. Ker se ni vrnil domov, so ga šli iskat in ga našli čez nekaj dni mrtvega.

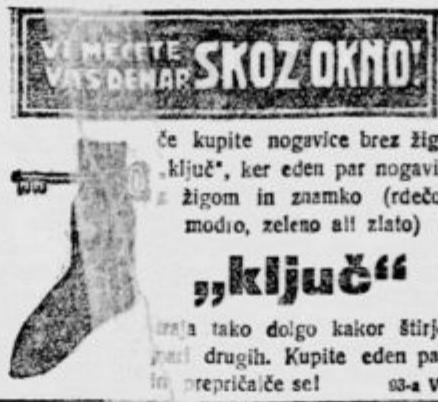

za gospo neobhodno potreben.

Sam svoj zdravnik. Kineta Luko Rožiča iz Grabovca v Hercegovini je silno bolel zob. Ker daleč naokrog ni nobenega zdravnika, se je odločil, da si ga sam izdere. Vzel je navadne klišče, vlekel in vlekel in končno izdrl zob. Ves srečen ga je kazal domačim in sosedom. Toda njegovo veselje ni trajalo dolgo. Kmalu je začutil bolečine in lice mu je močno oteklo. Trpel je velike bolečine in v 24 urah umrl. Zdravniška komisija je dognala, da je umrl vsled zastrupljenja krvi z zarjavimi kliščami.

Uboj srbskega komitskega vojvode. Na Vidovdan je bil v Maleških planinah pri Štipu v Macedoniji težko ranjen srbski komitski vojvoda Ilija Pandurski. Podlegel je težkim poškodbam že čez eno uro. Atentator je pobegnil in ga kljub zasledovanju do sedaj še niso izsledili.

Smrtna nesreča pri odkritju spominske plošče padlim žrtvam v Sp. Bernikih. Na Vidov dan se je vršilo v Sp. Bernikih, občina Cerklje pri Kranju, na tamkajšnjem pokopališču odkritje spominske plošče v svetovni vojni padlim žrtvam. Slavlja se je udeležila velika množica vaščanov in okoličanov. Med govorom dijaka Pilje je nesrečen slučaj zahteval mlado žrtev. Neki nagrobni spomenik se je prevrnil in pokopal pod seboj nedolžno štiriletno dekletce, ki

če kupite nogavice brez žiga „ključ“, ker eden par nogavic žigom in znakom (rdečo, modro, zeleno ali zlato)

je takoj izdihnil. Med občinstvom je spočetka nastala panika, vendar pa se je ljudstvo končno pomirilo, naker je govornik nadaljeval svoja izvajanja.

Eksplozija dinamita v Sarajevu. V pirotehniku na Hamu v Bosni je eksplodiralo predvečerašnjim 800 kg dinamita in več sto ročnih granat. Sreča, v nesreči je bila, da se nezgoda ni pripetila na delovni dan, ker bi sicer brezdvomno bila zahtevala mnogo človeških žrtev. Baraka, v kateri so se nahajale granate, je letela v zrak; dve drugi baraki sta porušeni. Eksplozija se je slišala celo v Sarajevu, kjer je popokalo mnogo šip na oknih. Vzrok eksplozije ni znan.

Smrtna obsodba v Skoplju. Pred sodiščem prve stopnje v Skoplju je bila prošla soboto končna kazenska obravnava proti Atanasu Trnki doživju iz Strumice, ki je obtožen, da je v družbi dveh bolgarskih komitov dne 13. julija 1923. iz zasede napadel poštno hišo, na katerem se je nahajal Konstantin Kočevski, poverjenik naših oblasti. Komiti so streljali na Kočeviča. Čeprav ranjen se je Kočevski spustil v beg, vendar ga je Atanas dohitel in ubil. Sodišče je Atanasu Trnkovič odobilo na smrt.

Samomor župnika. V St. Lovrencu na Pohorju se je ustrelil s samokresom v srce tamonjski župnik Viktor Pregelj v 46. letu starosti. Strel je bil kaj nenavaden: pokolnik se je zadel tako dobro, da je krogla prodrla skozi celo truplo ter občutila v bližini, na kavi je ležal. Župnik je bil zadnji čas precej bolan, k čemur so prišli še neke nepozornosti iz ordinarijata v Mariboru. Bil je splošno priljubljen, ker se ni vrtil v politiko.

Iz Ljubljane

u— V mestni klavnic ljubljanski so se v zadnjem času izvršile potrebne priprave za napravo bladinice, dovlačilnice, vzpostavitve tina in razna druga dela. Mestna občina je s tem ustregla tako mesarjem kakor tudi konzumentom.

u— Umrli v Ljubljani. Zadnje tri dni so bili petdajšnji sledeči smrtni slučaj: Martana Kren, hišna posestnica, 72 let. — Frančka Toni, žena železniškega poduradnika in posestnika, 40 let. — Franja Kraovec, stavčeva novorojenka, 27 ur. — Ivan Ančič, posestnikov sin, 13 mesecev. — Ivan Orehek, umirovljenik paznik prisilne delavnice in hišni posestnik, 69 let. — Andrej Mačen, samostanski službenec, 80 let. — Karel Valenčič, krojaški mojster, 34 let. — Ivana Gostiša, sirota, 15 let. — Andrej Vojnovnik, zidar, 31 let. — Florjan Dežman, posestnik, 44 let.

u— Društvo Atena naznanja, da prevzame nadzorstvo na igrišču s 1. julijem otroška vrtinčarja. Prijave se sprejemajo vsak dan od 9. do 11. dop. in od 4. do 7. ure popoldne na igrišču pod Tivolijem. 1385

u— Matura na ljubljanski realki. Pomotoma so bili v poročilu o izidu mature v nedeljski številki izpuščeni sledeči gg.: Burger Gvido, Kregar Vinko in Tavčar N.

u— Senzacija. Plateni čevlji vseh barv, damski 90 Din. Tenis - krem podplati 130 Din ter vsi drugi moderni čevlji, najceneje samo pri «VOIKA», Ljubljana, Krekov trg št. 10. 1387

u— Zrebanje 5. julija se bliža! Zato kupite srečke loterije v korist Razlagovega spomenika. Dobe se v trafikah pri razpoda. Jalehi, v Ljubljani tudi pri prodajalci časopisa pred glavno pošto. Srečka stane samo 5 Din. Glavni dobiček 5000 Din v gotovini. Z nakupom srečk zadostite tudi svoji narodni dolžnosti! — Odboj za postavitev Razlagovega spomenika.

u— Policijske prilave. Od ponedeljka na terek so bili prilavljeni policiji sledeči slučaj: 3 tatvine, 1 pretep, 1 izgred v gostilni, 1 prestopek nevarne grožnje, 1 prestopek kaljenja nočnega miru, 5 prestopkov cestnega policijskega reda, 1 prestopek prekrščenja policijske ure in 1 smrtna nesreča. Aretaciji sta bili izvršeni 2 in sicer 1 radi izvajanja denarja pod lažnimi pretvezami in 1 radi tatvine.

u— Surova izjava. Ko se je vračal na praznik zvečer posestnik in mizar France Goljar iz Dravlj proti svojemu domu, sta ga ustavila na cesti v Dravljah delavca Franc Prosen ter Josip Brecljnik in ga pričela zmerjati z nalizbranejšimi posvaki, hoteč izzvati pretep. Da se jima umakne, je skočil Goljar v bližnjo gostilno svojega svača, kamor pa sta mu nadlegovalca sledila in ga tu izživala še naprej. Ker sta se ga hotela dejansko lotiti, je nastopil gostilničar in potisnil razgrajča skozi vrata. Suroveža pa sta prežala na Goljara naprej na dvorišču in se pridružala, da ga morata še nocoj «narediti mrzlera». Goljarju se je posrečilo šele okrog 1. ure ponoči priti iz hiše skozi okno in oditi domov, kjer pa sta ga zlikovca zopet čakala in mu grozila pod oknom, da mu bosta, če ga ne ubijeta, zažgala hišo. Sovraštvo do Goljara imata vsled tega, ker ju je, ko sta bila pri njem uslužbena radi nerednosti odpustil. Nevarna zlikovca prepediti se je šele ponoči posrečilo mimo prisilemu stražniku.

Damske promenadne toalete

najnoveljše kreacije, na izbiro in po meri: **Modni atelje M. Šarc, Ljubljana** Kongresni trg 4-L.

u— Nevaren hišni posestnik. Stražnika se je moral poslužiti na praznik carinski uradnik Vinko Sterle, stanujoč na Večni poti št. 1, da je mogel priti v svoje stanovanje. Ko se je namreč vračal okrog 13. ure domov, je opazil svojega hišnega gospodarja pred stanovanjem vrati, ki ga je hotel dejansko napasti. Vzrok gospodarskemu postopanju je sovraštvo napram Sterletu, ker je dobil ta svoječasno proti njegovi volji nakazano stanovanje v hiši.

u— Ogoljufana natakarka. K natakarki Amaliji Godinovi, uslužbeni «pri Šestici» na Dunajski cesti, je prišla nedavno malo ji poznana Tončka Globočnikova iz Domžal in ji jela ponujati v nakup svilen jumper, katerega pa ni imela s seboj. Naposled sta se res pogodili in sicer tako da sta menjali, namreč Godinova je dala Globočnikovi 500 Din vreden moder damski plašč. Globočnikova pa je dejala, da ji jumper prinese naslednji dan v Ljubljano. Tončka pa seveda ni bilo od nikoder. Obe znanke sta se srečali šele na praznik v Ljubljani, kar je izbrabila ogoljufanka kot priliko, da je goljufko predala policiji.

u— Ukradeno damsko kolo. V noči na 29. junija je neznan uzmovč vlomil v klet na dvorišču posestnika Franceta Vovka na Viču št. 92 ter mu odpeljal 1500 Din vredno damsko kolo znamke «Kinta», črno pleskano, ki ima tovarniško številko 271264. Kdo bi bil tat se doslej še ni zamoglo ugotoviti.

Iz Maribora

u— Češka deca skozi Maribor. V ponedeljek so se odpeljali iz Maribora na Češko-slovaško s popoldanskim brzovlakom otroci in Jugoslovaji živčiji Čehovi, da prebijejo počitnice v češkoslovaški domovini. Transport je bil vzorno organiziran. Češka vlada je poslala lep reprezentančni brzovoz na vazon z električno razsvetljavo. Odpeljal se je okrog 50 otrok iz Zagreba, Ljubljane in Maribora pod vodstvom dveh učiteljev, enega učitelja, ene paznice in v spremstvu enega češkega zdravnika iz Zagreba. V Mariboru je sprejel in pozdravil deca Češki klub. Alejo, ki bi naj bila tudi nam v posnemah, vodilo češke žene potom svojega društva «Češko srce», ki skrbi, da so otroci deljeni zavednim in dobrim češkim rodbinam, kjer se preko počitnic telesno okrepi in utrjuje v svoji narodni in državljanski zavesti. Češki otroci iz južnih kraljev naše države in iz Beograda pa so se odpeljali proti Pragi po Donavi.

u— Izživljanje mariborskih sportnikov. Pomotoma smo že poudarjali, da zasledujejo mariborski Nemci s svojimi sportnimi društvi velenacionalni moment. V nedeljo sta se odpeljala mariborska sportna kluba Rapid in Merkur k tekmi v Pragi in to so bili članicevde zopet okrašeni s plavilcem. Policiji bi morala tu nastopiti brezobzirno in enkratno, da prepreči nepotrebne konflikte.

Ugoden nakup češkega in angel. sukna, kangarna, ševlja, lustra, platna ter raznih podlog za moške obleke in damske kostume iz prvotnih čeških in angleških tovarn je moglo edino le v specialni razpisalnici

JOSIP IVANČIČ, LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 4 (nasp. Frančiš. cerkve) Vred dva dinara na vse blago 10 %, popust Nezmudite ugodne prilike! Priprečite se! Dojavljati tudi na obroke **na originalnih** prodajnih cenah! 292-8

Slovenski biografski leksikon

izid v 6 zvezkih do konca 1926. Naročniki celotnega leksikona plačajo ali 500 Din takoj ali Din 90 za posamezni zvezek. Naročila srojem in oddaja že prvi zvezek založnica **Zaodržna gospodarska banka v Ljubljani** in njene podružnice.

Iz Trbovelj

u— V jami ga je podulo. Na Tereziji je podulo v jami ob pol 1. popoldne rudarja Jožka Renka, doma iz Dobovec pod Kumon. Imel je akordno delo, ko se je nenadoma porušil nad njim obok in ga docela zasu. Podst je bil samo četrt ure in ko so ga ekopavali, so ga slišali še vpiti, toda ko ga odkopali, je bil že mrtev. Če ga ne bi stisnilo kamenje čez pas, ki ga morda še ršili, tako pa je bila vsaka rešitev izključena. Ponesrečenca so prenesli najprvo v bencino, nato pa v mrtvašnico. Zanimivo je, da je delal s njim skupaj Jože Teraš iz Lak št. 193 in se mu ni nič pripetilo vklju temu, da je bil komaj tri metre oddalje od Renka, ko se je pripetila nesreča. Dogdek vzbuja v Trbovljah splošno sožalje, posebno še, ker so jamske smrtno ne srečeboli redke.

u— Na temelju našega članka «Prijet tat koles» se je javila doslej neznana lastnika dveh ukradenih koles. Enega je lastnik g. Mihael Zmavec, trgovski pomočnik iz Rajhaiburga, drugega pa bo bržčas g. Ivan Volčansk, gostilničar na kolodvoru v Brežicah, ki se ni prišel po svoje kolo.

u— Školsko društvo v Trbovljah priredi dne 4 in 5. julija slavnostno otvoritev dvorane na odra svojega doma. Spored je tale: v soboto 4. julija se bo vršil ob pol 8. zvečer koncert šramlja g. Drakslerja, ob 8. otvoritveni govor br. staroste, ob pol 9. pa otvoritvena gledališka predstava «Vdova Rožinka, komedija v treh dejanjih. Vloge so takoli razdeljene: ses. Zlatica Kuharjeva (vdova Rožinka), ses. Milka Pleskovičeva (Mnica, njena hči), ses. Anica Pleskovičeva (Čončka), br. Ivo Dolinar (Janez Rožmanov), br. Robert Plavšak (Balantač), br. Franc Železnik (Jernejec), br. Zane Miklavčič (Gašpar), br. Jože Levec (Tomažin), br. Karlo Les (Blazon), br. Ivan Komat (Tinec, pastir). Po igri prosta zabava v novi dvorani s sodelovanjem šramlja g. Drakslerja. V nedeljo 5. julija pa se bo vršila točno ob 4. popoldne telovadna akademija slededim sporedom: 1. proste vaje članov; 2. proste vaje članic; 3. skupne vaje moških ženske dece; 4. moški naraščaj; 5. vaje ženske dece s petjem; 6. otroda telovadba; 7. olimpijska vrsta na orodju. Pri

Modna trgovina za dame in gospode

F. & M. Rozman, Zidovska 4

priporoča svojo leno izbo kravat od Din 6-25 dalje svilene jumperje, svilene nogavice 4/3 dinarjev, bluze toaletno potrebščine. Nizke cene! (Nizke cene!)

nastopu sodeluje polnoštevila rudarska godba na pihala pod vodstvom kapelnika g. Drakslerja. Po akademiji prosta zabava s sodelovanjem iste godbe. V mali dvorani šotori, jstvine, kavarna, pivnica in vinarna. Poudarjamo, da so vabljeni s tem vsi člani, sosednja bratska društva in vse šolskstvo naklonjeno občinstvo, da proslavi ta veliki šolski praznik. Osebn vabila se ne bodo razpošiljala.

u— Zenski shod se je vrši včeraj ob 4. popoldne v dvorani Delavskega doma, ki je bila nabito polna, tako da je marsikaterim postajalo slabo. Nastopilo je več govornic tako iz Ljubljane kakor iz Trbovelj, ki so z ostrimi besedami kritizirale nameravano zapostavljanje ženskih pravic s tem, da bi se razširil srbski zakon tudi čez prečanske kraje. Sprejeta je bila resolucija z isto vsebino kakor v Ljubljani.

Iz Primorja

u— Zlostna desetletnica. V torek, dne 23. junija je minulo deset let, odkar je gorelo svetišče na Sv. Gori pri Gorici.

u— Nevhita na Goriškem. V soboto popoldne je divjala v nekaterih krajih na Goriškem huda nevihta. Nad Gorico je gmelno in treskalo kakor v vojnih letih. Padala je tudi soda. Obilen dež je povzročil, da je voda trenutno napolnila goriški Koren, ki se je izpremenil v besen hudournik.

u— Samomor železničarja. Pastirji, ki so te dni pitali živino na gmajni med Opčinami in Sežano, so zaznali, da visi na nekem drevesu mož. Raznesli so vest po vasi in na mesto so takoj prihiteli orožniki, ki so ugotovili, da je obešenec 30letni uslužbenec Pavel Milič, doma z Velikega Repna. Vzrok Miličevega samomora ni znan. Predno je mož šel z doma, je še izročil ženi 700 lir, nato pa se ni več vrnil. Orožniki raziskujejo sedaj ozadje samomora, da po možnosti st doženejo, kaj je tiralo moža v tako žalosten konec.

u— Zverinska mati. 34letna prodajalka Marija Pentaš je imela svojčas razmerje z nekim postarnim gospodom. Sad tega razmerja je bil otrok, katerega je ženska povila pred kratkim. Storiila pa je to tako premišljeno, da ni nihče opazil poroda. Dete ženskega spola, ki je prišlo živo na svet, je zadržala in ga odnesla v trgovino, kjer je bila zaposlena. Vrgla je zaboječ med smeti. Policija je vendar doznala, da je Pentaševa porodila in je izvršila preiskavo na njenem stanovanju. Ker niso našli agenta ničesar, so se podali v trgovino, kjer so začeli brskati po smeteh. Kmalu je prišel na dan zaboječ s strolinim otroškim trupelcem. Morilka je priznala zločin in se nahaja sedaj v zaporu.

Letalo kot prevozno sredstvo vladarjev in ministrov

Listi so zadnjič prinesli vest, da je francoski ministrski predsednik g. Painlevé poletel z aeroplanom iz Francije v Maroko. Danes se nam taka vest ne zdi nič nenavadnega, saj slovi vojnja po zraku kot dosti manj opasna kakor v vlaku ali pa v avtomobilu. Vendar ne bo nezanemljivo vedeti, kateri vladarji in ministri so se dozdaj že vozili v aero. planu. Podatke posnemamo iz «Dimanche Illustré».

Med vladarji je bil španski kralj prvi, ki je prejel na krovu letala francoskega letalca Tissandiera leta 1913 zračni krst. — Večkrat je že letel belgijski kralj Albert in kraljica Elizabeta; najbolj sta njuna poleta iz Casablanca v Toulouse in iz Bourgeta v Bruselj leta 1921. — Tudi predsednik češkoslovaške republike T. Masaryk je kljub visoki starosti velik prijatelj vožnje po zraku. Še nedavno je otvoril sam zračno linijo Praga—Bratislava—Košice. — Njegov sosed, predsednik polske republike Wojciechowski je večkrat poslužuje nameste železnice aeroplana na svojih potovanjih med Varšavo in Krakovom. Za to vožnjo potrebuje letalo le pičli dve uri. — O bivšem cesarju Karlu avstrijskem je znano, da je poletel z aeroplanom iz Švice na Ogrsko, hoteč obnoviti madžarsko monarhijo. — Umrli nemški predsednik Ebert je mnogokrat potoval v letalu, a vedno le na krašje razdalje. — Veliki zagovorniki zračne vožnje so tudi rumunski prestolonaslednik Karol, švedski prestolonaslednik Gustav-Adolf in mladi danski princ Knud.

Vidimo torej, da se letalo vedno bolj udomačuje ne samo med širokimi sloji vseh evropskih narodov, nego tudi med kroninjski glavami. Lmed reprezentantov evropskih držav pa jih je vendar še precej, ki se še nikdar niso vozili z letalom. Omenimo naj predvsem angleškega kralja, italijanskega kralja, dalje vse balkanske vladarje, nekatere nordijske vladarje ter predsednika francoske republike G. Doumergua.

Med evropskimi ministri, ki so se že vozili z aeroplanom zavzema nesporno prvo mesto baš Painlevé, predsednik francoske vlade. Painlevé se je z letalom vozil že l. 1904, ko varnost v zraku še daleč ni bila toliko kakor danes. Poznani so tudi njegovi poleti na Daljnem Izoku (l. 1920) in nedavno let Toulouse-Rabat-Toulouse. — V Italiji je eden izmed najprečnejših pristašev aviatike vožnje Aüssolini sam, ki izraabi sleherni priliko da sede v letalo. Njegovih poletov niče več niti ne bežeči. — V Angliji slovi med ministri najbolj sir Sefton Brankr, ki je izvršil sloviti polet iz Londona preko Himalaje v Kalkuto. — V Nemčiji je postalo letalo za ministre že povsilm običajno prevozno sredstvo. Isto vija tudi za ruske sovjetske komisarje.

Iz življenja in sveta

Madžarski žid - kitajski revolucionar

Pustolovec svetovnega slovesa.

Zadnja leta se je že opetovano pojavilo v svetovnem tisku ime Ignaca Trebitsch-Lincolna, ki je znano ne le čitateljem listov vsega sveta, nego tudi vojakom in civilnim oblastem vseh držav. Ta prefiksan pustoševac je prišel v predzadnji nedeljski številki «New York Worlda» poročilo o svojem sedanjem delovanju kot kitajski narodni revolucionar. Trebitsch-Lincoln je madžarski žid, rodom iz podonavskega mesteca Paksa. Moč ima za seboj bogato pustolovski preteklost in je eden najzanimivejših tipov našega stoletja.

Kot sin siromašnega sluga Schwarzja v židovski sinagogi je zapustil židovski deček rojstno mesto in odpotoval najprej v Anglijo, potem pa v Ameriko. Izbral je versko konjunkturo v teh dveh anglosakških državah in vstopil po vrsti v več protestantskih cerkva, v katerih je postal pastor, diakon in celo dekan. Začetkom sedanjega stoletja se je stalno naselil v Angliji, kjer si je pridobil posebno zaupanje «kakaovega kralja» Seebolma Rowntreea, ki ni bil samo veleindustrialec, nego tudi učenjak, mecen in liberalni politik. Znamenito Rowntreeovo knjigo «York» in «Study of the Poverty», ki spada še dandanašnji med temeljna socijalno-zgodovinska dela, je bil spisal Trebitsch-Lincoln. Kakaov kralj je dal izvoliti sebe in svojega talnika za člana spodnje zbornice. Toda liberalni parlament je bil kmalu razpuščen in o Trebitschu-Lincolnu so spregovorili zopet šele med vojno, ko je bil imenovan za prvega cenzorja nad prepovedano nemško in madžarsko korespondenco v Angliji. Toda Ignac ni bil zadovoljen s to podrelo vlogo. Imel je v rokah ključ od nemške šifrirane korespondence in tako je postal kmalu glavni vohun Anglije proti Nemčiji. Ker je pa pri vohunih že stara navada, da radi delajo za obe stranki, je opravljal tudi Trebitsch-Lincoln obenem važne posle po navodilih nemškega štaba. Anglesko vrhovno poveljstvo je vodil tako spretno za nos, da bi se bilo angleško brodovje ujele v past, če bi ne bile Trebitschove intrige v zadnjem hipu odkrite. Tako pa je moral bivši poslanec pobegniti v Ameriko, kjer je našel kot politični begunec v takti (1. 1916.) še nevarni državi varno zavetišče.

V tem času je izdal Trebitsch-Lincoln knjigo «Spomini mednarodnega vohuna», ki je doživela v Ameriki več izdaj. Pozneje je angleška vlada ugotovila, da je Trebitsch-Lincoln ponaredil dve menici na ime Seebolma Rowntreea in je zahtevala, naj ga ameriške oblasti aretirajo. Toda pustolovec se je skrtil ter pošiljal iz svojega skrivališča ameriškim listom dopise, v katerih se je norčeval iz policije. Slednjič so ga izsledili in poslali v Anglijo, kjer je bil obsojen na tri leta ječe. Kazen je pošteno odsedel. Iz ječe je prišel 1. 1919. v času, ko so bila tla za pustolovce in goljufe njegovoga kova zelo ugodna. Bivši angleški dekan in član parlamenta se je kmalu pojavil v Amerongenu na Holandskem pri eks-cesarju Viljemu. Od njega je dobil priporočilno pismo, s katerim je odpotoval v Nemčijo. Tu se je pridružil nemškim nacjonalistom, postal je celo šef tiskovne urada Kappove vlade, toda sreča mu ni bila mila, ker se je Kappov puč ponesrečil. Trebitsch-Lincoln je moral zopet bežati. To pot si je izbral za pribežališče Madžarsko. V domovini so ga sprejeli kot zaupnika nemške reakcije zelo gostoljubno. Horthy ga je sprejel večkrat v avdienci, pustolovec je potoval opetovano v političnih zadevah iz Madžarske v Nemčijo, vendar pa mu ta poklic ni ugaal, ker madžarske krone daleč zaostajajo za dolari in sterlingi. Zato je iznova odpotoval v Ameriko, kjer so ga pa kmalu aretirali. Ko je prišel iz zapora, je naenkrat izginil.

Iz poročila v «New York Worldu» sledi, da je častilnični Ignac obrnil beli rasi hrbet in da je postal Kitajec. Zdi se namreč imenuje Če-Laun (Padaioča voda), nosi kitajsko obleko in pristno kito.

Niegov najnovejši življenjski cilj je organizacija močne vzhodne fronte proti angleški nadvladi. Madžarski žid v kitajski noši se je nastanil v mestu Čung-Kingju ob tibetski meji, ki je glavno mesto 75 milijonske province Sečuana. To mesto je naravno preživelu krvavo državljansko vojno. Z zmagovitim generalom Šiun-Ke-Wu se ni dalo delati «kšeftov». Zato je stopil Trebitsch-Lincoln v stike z vrhovnim pekinškim poveljnikom Wu-Fu. Tega je pregovoril, naj se združi z generalom Jang-Senom in mu da na razpolago vojaštvo ter 30 tisoč srebrnih dolarjev. S pomočjo dolarjev in vojakov se je posrečilo združiti silam Trebitscha in Jang-Sena zopet zasedati mesto Čung-King. Zdi se, da je Trebitsch-Lincoln v zavzeti prestolici nove načrte, da izsili od Anglije in Rusije čim več denarja. «New York World» omenja, da bo opisoval Trebitsch-Lincoln pet nedelj zaporedoma svoje čudovite pustolovščine.

Ameriški telefoni in avtomobili

V Zedinjenih državah je danes manj telefonov kot avtomobilov, kar je vsakomur nekaj nenavadnega. Avtomobilov je v ameriški Uniji po zadnjem štetju približno 17.700.000, telefonskih abonentov pa «le» 15.400.000. V Evropi je razmerje ravno obratno in imamo več telefonov kot avtomobilov, kjer je ta vrsta vozil šele v povojih, kar se tiče splošnega prometnega sredstva.

Ameriški avtomobili so danes za približno 30% cenejši kot pred vojno. Da ga ima danes v Zedinjenih državah približno vsak sedmi človek, je pripisati dejstvu, da stane na primer Fordov avtomobil kot najcenejši in najbolj razširjen v Ameriki 400 dolarjev, torej v našem denarju niti 24.000 dinarjev, ali z drugimi besedami toliko kot štirje dobri pisalni stroji. Razen tega je način prodaje blaga v Ameriki vse drugače urejen kot pri nas. Kdor ima le par krajcarjev plače (dobesedno tega seveda ne smemo vzeti) ali drugih dohodkov, si že lahko omisli avtomobil in sveda tudi telefon, ker brez tega onkraj velike luže sploh ne moreš izhajati. Skoraj vsako stvar lahko kupiš na malenkostne obroke.

Menda ga ni delodajalca, ki ne bi ti hotel odtegovati pri plači po par dolarjev na teden, ki jih z lahkoto pogrešaš, in jih nakazati trdiš kot obroke za tvoj avto. V par mesecih ali kvečjemu v najslabšem slučaju v dobrem letu si gospodar avtomobila. Bencin dobiš tudi po nizki ceni. Sicer ga pa Fordov avto zelo malo porabi.

Drugeča seveda pri nas, ko moraš biti kaj petičen človek, da si moreš privoščiti luksuz in si omisliti avtomobil.

Roparski napad na banko v Ameriki

Pretekli teden se je pripetil v Shullsburgu v državi Wisconsinu v Uniji slučaj, ki je celo za ameriške razmere nekaj prehud. V Ameriki so navajeni na marsikaj, kar se pri nas v Evropi zdi nemogoče. Toda kar je preveč, je tudi za Ameriko preveč.

Petorica roparjev je napadla pri belem dnevu podružnico narodne banke v Shullsburgu, zvezala nameščence in razstrelila s pripravljenim dinamitom jekleno shrambo za vrednosti in denar. Iz blagajne so pobrali 50.000 dolarjev gotovine v zlatu in bankovcih in jo potem popihali v avtomobilu, ki jih je čakal pred banko.

Vsled silnega poka, ki ga je povzročila eksplozija jeklenega safea, je prihitelo mnogo ljudi v banko. V avtomobilu pred poslopijem pa sta ostala dva roparja, ki sta začela s puškami streljati na množico, da se je hitro razpršila in se ni upala blizu. Med tem so tovariši v notranjosti banke nemoteno pregledali vse razstreljene blagajne in vse pobrali. Kasneje se je celo ugotovilo, da so odprli nekaj poslovnih knjig, da bi videli, ali se ne nahaja kaj vrednega

še kje drugje. Vse to je trajalo komaj deset minut. Iz vsega se vidi, da so banditi dobro poznali vse prostore in da so imeli natančno razdeljene vloge. Vsak je moral pograbiti za že prej dodeljeno stvar, da ne bi drug drugega motili.

Najlepše pri stvari je, da je bil eden tolovajev dober elektrotehnik, ker je iz telefonske centralne banke za več ur pretrgal vse telefone v Shullsburgu, tako da ni mogel nihče nikamor telefonirati. Kako je to naredil, je še danes vsem uganka. Ko so hoteli kasneje brzojaviti v bližnje kraje, naj ustavijo roparje, se je izkazalo, da so bile vse brzojavne žice porazene.

Ko so banditi opravili svoje delo v banki, so mirno stopili v avtomobil, s katerega sta dva roparja neprestano streljala na ljudi, in vsa družba je jadno odbrzela z mastnim plinom. Policija je sicer hitro zdržala na motornih kolesih za njimi, toda doslej vse zaman. Niti telegrafirani niso mogli za roparje, ker so bile vse proke pretrgane in so rabili več ur, da so našli pokvarjena mesta. Med tem so bili tolovaji že čez hribe in doline.

Pa naj kdo reče, da niti več kot ameriško!

× Zakladi madžarske vojske v Rumuniji. Finančno ravnanje v vojski je odprlo nekaj zabojev, ki jih je leta 1919 zaplenila rumunska vojska pri svojem prodiranju

Medzletne tekme ISS v Beogradu

Prvič je letos priredil Jugoslovanski sokolski savez medzletne tekme, da presodi notranje stanje svojega članstva, da vidi, kako napreduje članstvo v tehnični pogledu in da premore disciplino, ki se najbolj kaže pri resnih in težkih tekmah.

Beograd, jugoslovanska prestolnica, je bil določen za to prireditve. Ne brez namena. Hotelo se je pokazati Beogradu, kakšno sokolstvo obstoji v naši mladi državi, bil pa je tudi prvi poizkus, kakšen odmev najde prva večja sokolska prireditve pri občanstvu glavnega mesta, ki Sokolstva še ne pozna v toliki meri, kakor marsikatero drugo mesto v Jugoslaviji. Bilo je to nekoliko riskantno, ker je bil za gotovi del članstva in to za najboljši, kraj tekme precej oddaljen in ker vodstvo Beogradske sokolske župe, ki je imelo, skrb za prireditve, doslej še ni priredilo nobenega večjega sokolskega nastopa. Vzlic vsem tem težavam so se tekme izvršile dobro in v redu, v kolikor jih ni oviralo sobotno popoldnevno vreme, ki je zaradi velikanske plohe, trajajoče ves popoldan, absolutno onemogočilo vsako delo.

Zaradi tega smo izgubili celo popoldne, kar se je močno obutilo in zaradi česar baš najinteresnejši del tekem ni bil popolnoma zaključen. To je namreč prvenstvena tekma ISS, ki se je pričela v soboto popoldne istočasno s tekmo nižjega in srednjega oddelka članov in s tekmo vseh treh oddelkov članic, medtem ko je bila za nedeljo popoldne določena tekma višjega oddelka članov.

Aranžma je bil dober in so beogradske člani, kakor tudi ostali nesokolski faktorji z vso resnostjo in požrtvovalnostjo delovali da se prireditve srečno in dobro izvede. Telovadišče, je bilo sicer nekoliko preveč oddaljeno iz mesta, kar je za tekmovalce, ki so itak izpostavljeni največjemu naporu, ne prijetno. Sicer je bilo v Košutnjaku, kjer se je vršila tekma, postavljeno šotarišče, kjer je moško članstvo prenočevalo, toda sobotna ploha je bila takšna, da je šotari niso izdržali in so morali člani prenočiti v gimnaziji, kjer je bilo na brzo roko pripravljeno prenočišče. Vozna sredstva iz mesta v Topčider, oziroma v Košutnjak so bila v velikem številu na razpolago, toda za prevoz te mase, ki je bila v nedeljo popoldne v Košutnjaku, niso zadostovala. Na električni cestni železnici je bilo toliko vozov, kolikor je izogibalše in promet je bil velikanski, vozovi so bili natrpani in na stopniških so viseli ljudje kr-kor jagode na grozdju. Na cesti približno dva kilometra od telovadišča se je pomikala dobesedno nepretrgana veriga avtomobilov in izvoščkov po eni strani v smeri proti telovadišču, po drugi v nasprotni smeri proti mestu. Ker je cesta precej ozka se je bilo v kritičnem

madžarskim komunistom v Gyuli in jih od dala fin. ravnanje. Pri preiskavi se je dognalo, da se nahajajo v zabojih razne dragocenosti in nakit v vrednosti 10 milijonov lejev.

× Potovanje okoli sveta v ladji. To dni se je povrnil domov arhitekt Conon O'Brien iz Dublina na Irskem, ki je napravil potovanje okoli sveta s svojo lajhtico, težko samo 11 ton. Arhitekt je odplul dne 20. junija 1923. iz Dublina na Madeiro, kamor je prišel brez vsakega pripetljaja. Na nadaljni vožnji proti Capetownu v Južni Afriki mu je počil glavni jamba in se je moral zato zateči v Pernambuco v Južni Ameriki. Potem je nadaljeval svojo vožnjo proti Južni Afriki, kjer je imel sitnosti s svojimi mornarjema, ki ju je izkrcal v Durbanu in vzel namesto njih dva Irca, ki sta ga spremljala do Melbournea v Južni Avstraliji. Tudi ta dva sta ga zapustila, ker nista hotela biti v večni življenjski nevarnosti. Zato je najel O'Brien dva nova mornarja, ki sta ga spremljala do Nove Zelandije, potem pa zopet zapustila. Nato se je peljal arhitekt preko neizmernega Tihega oceana sam do Ognjenih otokov, kjer je sprejel domačina, Tonganca, ki je bil odšel njegov edini spremljevalec in s katerim je srečno obplul nevarni rt Horne. Sestra Kitty ga je čakala v Horti na Azorih in ga potem spremljala domov. V Dublinu so držnega sportnika slovesno sprejeli in je bilo vse mesto v zastavi.

× Orjaški aeroplan. Znani konstruktor letal Fokker je izdelal novo potniško letalo, ki ga goni tisoč konjskih sil močan motor. Na tem letalu ima 20 ljudi prostora. Namenjeno je za prevoz potnikov na mednarodnih zračnih progah v Evropi.

homa iz 24 panog, je preveč; delo je prenaporno in ga ne prenese vsakdo. Takih tekem, kakor so bile medzletne tekme, pač ne pozna nobena izvensokolska organizacija. To je višek fizičnega napora in trden mora biti, kdor vztraja do konca. V tem pogledu smo na vrhuncu in se z nami ne da primerjati nihče niti sport niti ostale telovadne organizacije. To velja zabeležiti, ker mnogi smatrajo te tekme za lahkoto, zlasti ker sodijo po uspehih, doseženih pri lahki atletiki. To ni petoboj, ni tekma, kjer posameznik ustvarja svetovne rekorde v eni panogi, tu je treba popolnih moči, ki so izvežbani v vseh panogah, zato je treba splošne telesne vzgoje, ne specializirane v posameznih panogah. Vaje na orodju so bile vobče dobre, tudi prosta vaja je bila dobra, skok in tek sta bila srednja, plezanje in disk pa izjemni posameznikov nekoliko slabša.

V srednjem in nižnjem oddelku pa je bila prosta vaja malo slabša, in sicer zaradi tega, ker je bila izrebrana četrta vaja, ki jo kot zadnjo navadno obvladujejo najslabše. Pri orodju sta bila ta dva oddelka na srednji višini, tek in skok precej dobra. Kolikor se da sklepati, bo v srednjem oddelku prva vrsta iz Subotice, sicer pa kakor rečeno definitivnih rezultatov še nimamo.

Tekma članic

Tekma članic je bila dovršena. V višjem oddelku, ki je veljal obenem kot tekma za prvenstvo članic, so tekmovalce 3 vrste in štiri posameznice. Dosegljivih je bilo za vrsto 460 točk, za posameznico pa 80 točk. Uspehi so sledeči:

Ljubljana I. 262,25 točk, 57,01 odst.
Ljubljana 261 točk, 56,93 odst.
Ljubljana II. 236,25 točk, 51,34 odst.

Najboljše tekmovalke so: Resnik Dana, Ljubljana 57,5 točk, 71,87 odst. ima prvenstvo med članicami, Podpac Marta, Ljubljana I. 56 t., 70 odst., Burger Maca Ljubljana 53,75 t., 67,18 odst., Jelen Zora Celje in Zalar Julka Ljubljana II. po 53 t., 66,25 odst.

V srednjem oddelku je tekmovalo 9 vrst in 23 posameznice. Dosegljivih 460 točk za vrsto, 80 za posameznico. Uspeh vrst:

Novo mesto 350,25, 76,14 odst.
Celje 340, 73,91 odst.
Maribor 333, 72,39 odst.

Ljubljana 326,75, 71,03 odst.
Vel. Bečkerek 318,75, 69,29 odst.
Karlovac 308, 66,95 odst.

Ljubljana I. 302, 65,65 odst.
Beograd I. 273,75, 59,51 odst. (druge vrste)

Ritika 265,5, 57,71 odst.
Najboljše tekmovalke so: Skok Marija, Celje 57,5 točk, 71,87 odst., Petić Zofija, Vel. Bečkerek 57,5 točk, 71,87 odst., Atanacković Gordana, Beograd 57,5 točk, 71,87 odst., Lhotsky Slava, Zagreb I. in Marjevojka Gordana, Zagreb I. po 69,5, 68,87 odst.; Pogačar Jusa, Kranj 69,25, 86,56 odst.

Uspehi v srednjem oddelku so mnogo boljši nego v višjem in kažejo, da pridobivajo članice izven Slovenije na moči.

V nižnjem oddelku je tekmovalo 7 vrst in 38 posameznice. Dosegljivih je bilo 280 točk za vrsto in 50 točk za posameznico. Uspeh vrst je sledeči:

Ljubljanska župna vrsta 159,75, 57,05 odst.
Kragujevac 148,25, 52,94 odst.
Prijeđor 145,75, 52,05 odst.

Beograd župna vrsta 137,75, 49,19 odst.
Požega 125, 44,64 odst.
Banjaluka 115,25, 41,16 odst.

Tuzla 110,25, 39,37 odst.

Med posameznicami so najboljše: Savič Marija, Gospić 43,86 odst., Andrijašev Ljubica, St. Bečej 39, 78 odst., Božić Milka, St. Bečej 38,75, 77,5 odst., Richter Jelena, Tuzla 37,5, 75 odst., Simonič Julča, Litija 35,5, 71 odst.

Da je rezultat tekme članic že ugotovljen, gre največja zasluga sestri Nini Trdinovi, ki je neumorno vršila poleg sodniškega posla tudi delo števca.

Tekma članic je bila vobče dobra, le višji oddelk je dosegel splošno premalo točk. Vzrok temu so bila mokra tla, kar je članice mnogo bolj oviralo nego člani, zlasti pri vajah na gredi. Isto je bilo tudi pri teku, ki pa je bil splošno jako dober izvežbanih članic, kar članice ne znajo pravilno. Uspehi pri metanju žoge so bili tudi slabi in se je izkazalo, da so zahtevale visoko pretirane, v tem pogledu bo treba najbrže tekmovalni red nekoliko popraviti. Lepe uspehe so pokazale članice na bradnji in konju pa tudi proste vaje so bile dokaj dobre.

Podrobno poročilo o javnem nastopu v nedeljo popoldne prinesemo jutri.

Fr. Ž:

Telefon

Telefon je učena reč in je jako zašljuna reč za fiziko in poštne gospodične. Toda kar se tiče kulture in lepših manir, telefona ne morem pohvaliti. Po mojih misli telefon ne spada v olikano družbo.

N. pr. recimo jaz — jaz, če h komu grem in bi z njim rad govoril, si zunaj lepo obrišem čevlje, dežnik prislonim kamorkoli in potrkam. In potem poslušam, ali smem noter ali ne. Tako se spodobi v olikani družbi.

Telefon pa «rrr» in je že notri v sobi — tako rekoč v blatnih skornjah in v mokrem kožu — in in karkoli delaš, s komurkoli se meniš, nič mi ni mar; prekine te in moraš pustiti vse drugo in poslušati telefon! Prosim, to ni lepo, to ni dostojno, to ni nikakšen zgled za otroke in posle in sploh!

Moj stric Matevž ima gospodarsko pisarno. Zadnjič se je odpeljal za en dan — šel je nekam loviti neko provizijo. Pa mi je vrel, naj tačas sedem jaz za gospodarsko pisarno, ki da vsakomur nudi strokovno pomoč po najnižjih cenah in naj pazim, da ne bodo klijenti uhajali h konkurenci.

Duševni delavec sem, v duševni stroki je sedaj kriza in nezaposlenost in sem rekel: «Zakaj ne!» Pa mi je stric Matevž obljubil, kadar se vrne, da mi bo

plačal pol litra in je šel in ga je spremljal moj blagoslov.

Toda ima stric Matevž v svoji pisarni telefon — tega mi ni bil povedal. Telefona ne ljubim, telefon je jako odurna prikazen sedanjega časa.

Pa se je zgodilo tisti dan in je prišla v pisarno gospa. Bila je v žalni obleki, tudi oči so ji bile jako žalne in nos takisto, sploh se ji je poznal skrajni rob obupanja. Sedla je, me prišla s solznimi rokami in povedala, da ima sina — naj ji pomagamo! Spustila se je v bridko ihtenje.

Gospa se mi je smilila. Ganiho me je njeno zaupanje in sem dejal, da naša gospodarska pisarna vsakomur rada nudi strokovno pomoč po najkvalitetnejših cenah. Toda, sem dejal, ko ga že ima sina, ji v to svrhu nemara ne bo več treba naše pomoči...

Obrisala si je solze in se useknila. Potem me je začuden pogledala, kaj da mislim. Ampak, je rekla, da ji je sin, ki ga ima, umrl, to je tisto, in naj ji pomagamo... Ponovil se ji je krčeviti jok in je bil njen črni robček očito premajhen za oboje, za oči in za nos, in ji je dober del solza in sploh ostalo na rokavicah.

Tolikšen izbruh žalosti me je globoko pretresel. Rekel sem, da naša gospodarska pisarna vsakomur rada nudi strokovno pomoč po najnižjih konkurenčnih cenah, toda, ko je sin že umrl...

Gospa si je rahlo obrisala rokavico ob mizo in se potem pripravila, da mi razloži vso tožno zgodbo. Imela je sina in ji je umrl. Umrl je tam daleč v naših južnih pokrajinah in ji ni dalo prej miru, da je izprosila od njegovih starejših, da so ji truplo mrtvega ljubljence poslali semkaj...

Takrat pa telefon: «Rrr!» Še enkrat: «Rrr!» In še enkrat.

Ne, to ne bi smelo biti!

Tukaj sedi gospa v žalni obleki, na robu obupa, polna solza in sploh, — tukaj sedim jaz, da ji ginjem nudim strokovno pomoč — telefon pa «Rrrr!» in «Rrr!» in je tak telefon nramen in brezobziren in ne odneha izlepa.

Nisem mogel drugače, moral sem poslušati, moral sem odgovorjati. Bil je strica Matevž prijatelj Cene. Hotel je stricu Matevžu sporočiti zadnjo novico od «bele race»: da je Lojzka zaprta.

Lojzko poznam. Lojzka je natakarka pri «beli raci» in je čisto neškodljiva žival. — Lojzka zaprta? Kaj pa je storila?

«Suhih hrušk se je najedla! Hohoho!» Hohoho! Kakšne si ljudje ne izmislijo! Gospa je vprašala, zakaj da se smejem, mar se mi njeno pripovedovanje zdi tako smešno?

Cisto sem bil pozabil ubogo gospo

Oprostil sem se in sem tajil, da bi se bil smejal — gospodarska pisarna se sploh ne smeje nikdar in pod nobenim pogojem. Nasprotno, da smo jako ginjeni in da ji polni sočustva čestitamo, da ji je uspelo in so ji poslali blagopokojne ostanke rajnega gospoda sina:

«Ena se njemu je želja spolnila, v zemlji domači da truplo leži.»

Teh verzov nisem naredil sam, ampak se jih otroci učijo v šoli in se vidi, kako koristna je šola tudi za gospodarsko pisarno.

Gospa se je pomirila, toda le, da je ob tem hujšem robu obupa razodela, da ji baš niso poslali mrtvega sina. Nego so ji poslali kdo ve kaj: glavo ima vso obrto, hlače pa v zad napravljene na balon in raztrgane — tako neumljeno no raztrganih hlač še ni videla svoje žive dni, ne, takih hlač ni nikdar nosil njen sin. In da so tudi na pokopališču rekli tukajšnji gospode, da te hlače niso krščanske vere in da so mi oni tam spodaj mesto sina gotovo poslali arnavtskega kačaka, saj tudi žive radi pošiljajo semkaj v naše kaznilnice.

Arnavtski kačak v naši grobnici, strašno! Kaj bodo rekli rajni ded in rajna stara mama in rajna teta Liza! Ne, te pošiljate nikakor ne more priznati za svojega sina!

Tisti hip telefon zopet: «Rrr!»

V tako tragičnih trenutkih da je človek moten — to ne bi smelo biti nikar

kor ne, in sem o telefonu že povedal svoje mnenje in se nanje sklicujem v polni meri.

Prosil sem gospo odpuščanja. Pri telefonu pa je bil strica Matevža prijatelj Izidor in je vprašal, kje da je bil stric sinoči, da ga ni bilo in ali že ve, da je Lojzka od «bele race» zaprta, hohoho! — zakaj? — Ker se je najela suhih hrušk, hohoho!

Hohoho! Preneumno!

Gospa je bila užaljena, da se zopet smejem, ko njej nikakor ni pri sre, da bi se smejala.

Sram me je bilo in sem rekel, da nisem jaz kriv, nego je kriva brezobzirnost telefona in da sem sploh bil in da sem in da bom vedno zoper telefon. Telefon da mi sedaj že drugič sporoča bedasti dvotip o natakarki Lojzki...

Gospa je rekla, da ni prišla semkaj poslušat dvotip in o natakarkah, nego je prišla iskat sveta in pomoči v jako žalostni rodbinski zadevi. Če ne bi bila potrebna sveta in pomoči, ne bi bila prišla.

Videla me je skrušenega in je nadaljevala, da ima nečaka. Ta nečak da hodi v trgovsko akademijo in ji je povedal, da bi bila morala pošiljatev nemudoma grajati, sicer da je zavezana jo prevzeti, pa naj bi ji bil poslan mesto sina tudi morsk volk. Ali je to res? Ona da teh stvari ne razume in ne bi rada kaj zamudila in prišla v stroške,

Dopisi

VIC. (Ljudskošolska veselica.) Zasanjani smo lep san v kraljestvu pravljic. Stara čarovnica, ki je sovražila grajskega viteza, je zazabila njegovo edino otročevko v stoletno spanje. Mlad junaki vitez pride po večletni blodnji do starega Habakukusa. Tam razodene tajnost zakletega gradu, docela porušena s stoletnim trnjenjem. Junaki v potu obraza izseka pot do kraljevine Trnuljice in jo reši. Na preprosto snov, zažeto iz ljudske pravljice, je pisatelj nanizal celo vrsto ljubkih scen in ustvaril eno najlepših iger za otroško odrje. Uprizoritev zahteva od režije mnogo truda, primerno scenerijo in bogatih kostumov. Vse težkoče je učiteljski zbor premagal jako srečno ter s požrtvovalno vztrajnostjo dosegel ne pričakovano lep uspeh. Roditeljski sestanki šolske veselice in drugi pojavi so nam najboljši porok, da se učiteljski zbor v popolni meri zaveda svojega lepega kulturnega zvanja. Preteklo šolsko leto nam je med viškim učitelstvom odkrilo bogate organizatorične talente. K lepih uspehom izkazoval učiteljskemu zboru naše iskrene čestitke, združujemo jih pa s priručno željo, da bi v prihodnjem šolskem letu tudi v naših vrstah uveljavili svoje plodonosno delovanje.

POLJANSKA DOLINA. Šolsko društvo je priredilo na Vidovdan skromno proslavo. Po kratkem govoru, v katerem nam je očital br. Kokalj pomen tega dne za Jugoslovenstvo, se je vršila telovadna akademija. Presenečen sem bil, ko sem opazoval izvajanje članskih prostih vaj, kakor tudi vaje na orodju. Nikakor nsem pričakoval takega nastopa naših telovadcev, ki so skoro sami začetniki. Res veljanski napredek v primeri z lanskim letom, ko društvo v telovadnem oziru skoro ni moglo samostojno nastopiti. Iskreno čestitam novemu br. načelniku M. Pivku in vsem članom in članicam z njihovo načelnico, da so se s tako vno in nestrastno poprijeli dela v telovadnici. Le krepko naprej in prisestili boste s svojim nastopom dne 6. septembra tudi one, ki gledajo pomilovalno in z zaničljivim posmehom na vaše vrste. Zdravol!

PODPEČ POD KRIMOM. Že lani smo proslavili Vidovdan kar najsilnejše. Letošnja prireditelj pa lanko še prekaša v vseh ozirih. Mogočen kres na Sv. Anji je pričel daleč naokoli, da se zavedajo Presejani in Podpečani pomena tega velikega dne. Zato so prišli na prijazni hrib v velikem številu. Razen zavednih občanov smo opazili tudi orožništvo, učiteljstvo ter Orlušane. Da je bil večer še bolj prijeten, smo nabrali znatno vsoto in kupili rakete. Štirje tro-

bentači so med streljanjem trobili v mirno noč. G. A. Novak iz Podpeči nam je v vznešenih besedah razlajal pomen zgodovinskega dne. S trikratnim »Slava«-klicem za padle borce na Kosovem polju in žrtve svetovne vojne smo zaključili lepi večer.

KOROŠKA BELA - JAVORNIK. Dne 21. junija je imel tukašnji Šolski telovadni nastop, ki je izpadel v vsakem oziru silajno. Prostor je bil bogato okrašen ter zvečer bajno razsvetljen. Srečke so bile v hipu razprodane. Ob 3. uri popoldne je došel na telovadišče dolg spreved Sokolov, Sokolice, naraščaja in dece, na čelu jeseniška šolska godba, ki je pri prireditelji neumorno sodelovala. Ob pol 4. uri popoldne so pričele proste vaje dece, naraščaja in članstva, ki so bile izvajane zelo dobro. Sledila je orodna telovadba, nastop župne vzorne vrste in končno zaključna skupina. Občinstvo ni štedilo z ovacijami, kar je telovadce še bolj navdušilo in jih okrepilo v prepričanju, da njihov trud ni bil zaman. Po spredu so posetniki vztrajali pozno v noč in s plesom in prepevanjem narodnih pesmi dalši duška svojemu urbanemu razpoloženju. Udeležba je bila izredno velika, zlasti Jesenčani so se odzvali povabilu v pohvalnem številu. Prihiti pa so tudi gostje iz Radovljice, Žirovnice, Dobrave, Trzica, Bohinja itd. Vsem, ki so prispevali v denarju in blagu ter kakorkoli, iskrena zahvala!

SMARTNO PRI LITLIJ. Pod spretnim vodstvom g. nadučitelja Debeljaka se je vršila 27. in 28. junija proslava Vidovega dne. Malčki so želi za točno in lepo izvajanje igre »Vedež«, katero je režiral gđ. Schwaiger, vsestransko odobravanje. Pred in po igri so bile deklamacije, zabavne ter domorodne, ki so segale vsem v srce. Himna »Bože Prave« je zaključila lepe pevске točke. Za ubrano troglasno petje so želi otroci viharen aplavz, kar bodi g. Perku zadoščenje za trud. Ves dan je bila razstava ročnih del. Krasnó vezano perilo in namizni prtji v narodnih barvah so vzbujali začudenje nad požrtvovalnostjo in pridnostjo otrok. Tako se najlepše pripravila otroka za bodoče življenje in vzbujala čut hvalnosti do domovine. Starši bomo vsem hvalažni za trud, otrokom pa ostanejo učitelji v blagem spominu.

ZIDANI MOST. Osnovna šola je priredila v soboto in nedeljo vidovdanske proslave, pri kateri so sodelovali malčki oboje spola. »Jeftejevo prisoje« je lepo deklamirala Verčnikova, Aškerčev »Mejniki« Skorčeva. Sledile so narodne pesmi in igra »Čista vest«. Pohvaliti moramo Kiseljevo deco, katerih je sodelovalo kar pet. Za zaključek je nastopil šolski naraščaj z izvajanjem. Učiteljstvo zasluži vso pohvalo za svoj trud.

ZDOLE PRI VIDMU. Vidovdanska proslava z nastopom šolarjev, je popolnoma uspevala. Igra »Kristus in Peter« je vplivala učinkovito. Vsaj pa je bila tudi jednato zasnovana: Kaj si je Peter domisljal, če postane Bog je 24 ur, kako bo vse preukrenil na svetu! Pa spoznanje že komaj čez par uric za je dovedlo tako daleč, da bi bil najraje vrgel vse v koš. Ni prijetno vladati, posebej pa še obvladati situacijo, zato je bila ta igra najlepši kazipot. Šolarji so ta dan pod spretnim vodstvom učiteljstva izvedli vse točke sporeda najbolje. Prireditelj je bila v resnici najlepša proslava spomina padlih junakov za svobodo, bratstvo in edinstvo.

SLIVNICA PRI MARIBORU. Proslava na Vidov dan je prinesla 431 Din. Iskrena hvala vsem dobrotnikom mladine. — Šolsko vodstvo.

Kino

Grozote svetovne vojne

Kino »Ljubljanski dvor« predvaja danes in prihodnje dni pod gornjim naslovom ameriški propagandni film, ki nazorno pripoveduje in utemeljuje, zakaj so smatrali Zedinjene države za potrebno, da vstopijo v svetovno vojno proti Nemčiji. Film, ki smo si ga imeli priliko ogledati povodom cenzurne predstave, je tako vsebinsko kakor tudi tehniško dovršeno delo. Preveva ga skoz in skoz pacifistična tendenca. V predgri kaže glavne osvajačce sveta, ki so si hoteli podvreči človeštvo, ki pa so prej ali slej v končali z neuspehom. Zadnji v tej seriji je bil brutalni Viljem, ki nosi osebno velik del krivde na izbruhu najstrašnejše vseh vojn.

V obliki rodninske drame kaže nato film besnenje nemške soldateske v Belgiji. Velike so bile strahote vojne v strahljivih jarkih, še bolj pretresljive pa so bile one, ki so se odigravale v zaledju. Ogled filma našemu občinstvu toplo priporočamo, zlasti ker so glavni dogodki zgodovinsko resnični. Ogledajo naj si ga v prvi vrsti oni, ki se jim zdi francoska in belgijska politika proti Nemčiji preostra.

Kaj igrajo drugod?

V BEOGRADU:

Sanin (Magda Sonja). — Moderna mladina. — Podzemski Pariz (Pole Negri). — Tajnstvena hiša. — Zakleti Holandec. — Senca smrti.

V ZAGREBU:

Orljev (Marija Jacobini), Harry Liedtke). — Divja noč (Carlo Aldini). — U 98 (film iz podmorske vojne). — Gospodarica zraka

(Tajnost dvorca Dunhead; pustolovna drama v 5 aktih. V glavni vlogi 15-letna akrobatka in avijacijska Emilija Sanon).

V GRADCU.

Bela sestra (Lilian Gish). — Gospodarica sveta (filmski ciklus v 8 delih; 5. in 6. del; Mia May, Paul Hansen, Michael Bohnen, Wilhelm Dieckmann in Herman Picha). — Skandal (senzacionalna drama iz »boljšev«-londonske družbe po romanu Henryja Batalliea). — Roman župnika (v glavni vlogi Richard Dix). — Gösta Berling (I. del; nova izboljšana kopija po romanu Selma Lagerlöf posnetega filma, ki smo ga v Ljubljani videli v I. izdaji). — Črne rože (Kendz-vous s smrtjo; naravnostna drama v 6 aktih); v glavni vlogi slavni japonski igralec Sessue Hayakawa, ki ga v Ljubljani poznamo iz filma »Bika«). — Domovina kliče (švedski film; v glavni vlogi Hugo Medquist). — Nevesta iz Avstralije (Pat in Patichon). — Dr. Jack (Harold Lloyd).

NA DUNAJU:

Grof Kostja (tragedija v 7 dejanjih, v glavni vlogi Konrad Veidt). — Atlantis (Jean Angelo in Irena Napierkowska). — Današnje ženske (ameriški slager; Luiza La Blante, Ruth Clifford, Norman Kerry). — Njegova koketna žena komedija v 5 aktih; Karin Molander in Dora Teje). — Zvonar iz Notre Dame. — Atentat na Yokohamabanko (ameriška senzacijska drama v 6 dejanjih s Tomom Moorejem v glavni vlogi). — Ki so sili življenja... (režija Cecil B. de Mille; v glavni vlogi Rod la Roque). — Dnevnik izgubljenke (Erna Morena in Reinhold Schürzel). — Prater (Mary Philbin in Norman Kerry). — Štirje jezdec apokalipse.

V PARIZU:

Spiljanka Fellana (Gaugmont - film), v glavni vlogi France Dhelia). — Krinka čednosti (Gaugmont - film; miss Fay Compton in Stewart Rome). — Lepi Brunell (John Barrymore, ameriški komik). — Karavana na zapadu (Paramount - film). — Rdeča hacienda (Rudolph Valentino). — Heliotrop. — Naslednik prestola. — Selk (Paramount-film). — Kako sem ubila svojega otroka (Aubert - film po romanu Pierra L'Ermitea). — Golem (Židovski film). — Tajnost prepada. — Slepilo sreče (Roman Novarro). — Mylord l'arrouille (8. epoha). — Sumurrun (Pola Negri). — Nosferatu.

Ki so sili življenja... Paramount film. Režija: Cecil B. de Mille. V glavnih vlogah Rod la Roque in Vera Reynolds. — Cecil B. de Mille je poznal kot režiser »Deset božjih zapovedi«. To pove dovolj. Prevezi je nase težko odgovornost. Steharni, ki je videl »Zapovedi«, bo v vsakem njegovem

filmu pričakoval napredka. Priznati je treba da v svojem največjem delu ne kaže zadovoljan. Tudi izbira sujeta ni v novem filmu skoraj nič manj srečna kot v slovitih »Zapovedih«. Zdi se, da je v Ameriki zavlada nekaka manija za splošnočloveške ne zgoli za ameriške teme. Predvsem pa izgleda, da so Amerikani dobili pasjon za metafiziko, za nepoznanosti onstranskega življenja. V tem dosežajo nesporne uspehe. Naravnost frapantno so metafizične vizije ki se jim je v tem filmu posrečilo pričarati na platno. Fabula se začne pravzaprav banalno, v nekem ameriškem morskem kopališču; tudi nadaljevanje je docela realistično. Potem pa se izpreobra v tragiko in konča v onstranskem življenju pred žuvarjem »Knjige življenja«, v kateri so zabeležena vsa človekova dobra in slaba dela, njegove dobre in zle misli. Grandiozen je prizor, ko romajo nepregledne troje umrlih po ozki poti skozi vseмирje pred sodni stol. Oba junaka, mož in žena (Rod la Roque in Vera Reynolds) sta se zastrupila s plinom in film prikazuje scene iz njunega posmrtnega življenja. Toda »Knjiga življenja« še ni dopolnjena in zato vrata zopet nazaj na zemljo, kjer začneta očistena novo življenje. — Igra je brezhibna, slike so čudovito jasne in lepe.

»Izgubljeni svet« v Londonu. Listi poročajo iz Londona: Pred kratkim so v Londonu otvorili novo kino gledališče »New arto Gallery«. Za otvoritveno predstavo so predvajali Conan Doylov film »Izgubljeni svet«. O filmu se strokovna kritika izražala zelo povoljno, češ da sega daleč nad povprečnost angleške filmske produkcije. Tako zamisel kot izvedba posameznih delov, predvsem pa originalna ideja, ki je podlaga »Izgubljenemu svetu«, jamčijo za uspeh filma, ki bo gotovo še dolgo časa ostal edinstven svoje vrste. Neka naravoslovna ekspedicija, ki raziskuje še nepoznane predelje Južne Amerike, naleti na kraje, kjer žive bajne živali terciarne dobe. Na platnu se vidijo živi dinozavri in brontozavri, glavno atrakcijo filma pa tvorijo brez dvoma prihod brontozavrija v London, kjer prvi po Oxford Streetu in po ulicah City, preskakuje avtomobile in avtobuse in pade končno na Towerskem mostu v Temzo. Ta scena je med publiko vzbudila obilo zabave.

Štrajk nemških kinematografov. Zveza lastnikov nemških kinematografov namerna predložiti vladi spomenico, v kateri bo zahtevala, da se zniža velikanski veseličnik davek, ki ga morajo plačevati nemški kinolastniki državi. Na dan, ko bo predana spomenica, bo po vsej Nemčiji proklamirana enodnevna protestna stavka vseh kinematografov.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Obri
Sluke za legitimacije
izdeluje najhitreje fotograf
HUGON HUBER, Ljubljana, Valvasorjev trg. 106

Jermena
in polje za črpe, sportne in navadne, izdeluje po najnižjih cenah na drobno in na debelo Frano Podhorščak, sedlar, Naklo pri Kranju. 14874

Bičevnlke
(kopirivce) prave trilačne, naravne, pletene in politirane izdeluje in pripravlja Delavica trilačnih bičevnikov v Kranju, Slovenija. 14803

Službe
(dobe)
Okrasne zastopnice
za Kamnik, Ljubljano, Kranj, Radovljico, Škofjo Loko, Kočevje, Krško, Brezje, sprejme takoj pod zelo ugodnimi pogoji, večja zavarovalna družba. Gospodje ali terke, ki so dobro vpeljane, in so zmogljive prevzeti organizacijo celotnega kraja, naj poljeje poudariti pod »Glasilo« in »Publitas«, d. d., oziroma zavod v Ljubljani, Selburgova ulica št. 711. 14829

Salonsko frizerko
sprejme Jakobčič v Zagrebu, Prešernova 17. 14845

Provizijski potnik
se takoj sprejme za galanterijsko stroko. Ponudbe na področju »Jutra« v Mariboru pod »Potnik«. 14829

Prikojevalka
direktiva, za izdelovalko celotnega in moškega perila (samo prva moč), se išče. Ponudbe pod »Jutra« »Perilo« na upr. »Jutra«. 14878

Plačilno natakario
ki bi bila voljna pomagati tudi pri gospodinjstvu, išče gostilna Zg. Rošaljev, Ljubljana. 14813

Služkinja
ki zna dobro kuhati in opravljati vse druga hišna dela, se sprejme k 3 osebam. Plača po dogovoru. Ponudbe na upr. »Jutra« pod šifro »Kuharica 7477«. 15084

16letno dekle
izučeno v Rvanju, išče lahke službe pri boljši družini — najraje v Ljubljani. Nalov v upr. »Jutra« pod »Postena 7468«. 15112

Brivski pomočnik
mlajši, dobi takoj stalno mesto pri Albinu Sivogovcu, brivec, Ljubljana-VII. 15073

Knjigovodja
in korespondent, absolutno samostojni bilancist, s 14-letno trgovsko, brašnilno in bankarno prakso, vešč slovenske in nemške korespondence, išče primerno mesto — tudi kot skladničnik — najraje na delu. Službo lahko nastopi takoj ali pozneje. — Ponudbe na upr. »Jutra« pod značko »Zaneeljiv 1509«. 15113

Dve šivilji
pomočnici — želita stalne službe v boljšem modnem salonu. Ponudbe na upr. »Jutra« pod »d. K. 106«. 14992

Elektrotehnik
absoviran, išče službo pri vsaki podjetji. Ponudbe in pogoje pod »Elektro« na upr. »Jutra«. 14580

Absolventinja
dvoaradna trg. šole, želi mesto kot začetnica. — Eventualno gre nekaj časa tudi breplačno. Dopolne je poslati na upr. »Jutra« pod »St. 63/7464«. 15106

Kot učenka
želi vstopiti v študijsko delo v modno ali manufakturno trgovino. Ponudbe na upr. »Jutra« pod značko »Kotučna 7461«. 15091

Zanesljivo osebo
za nadzorovanje, 1888 m. Pismene ponudbe s prilogom 2 Din za odgovor, na upr. »Jutra« pod šifro »Kotička plača«. 15070

Kuharica
ki opravlja hišna in ročna dela, stara 30 let, želi dobiti mesto pri majhni družini. — Ponudbe na upr. »Jutra« pod značko »Kuharica 7468«. 15071

Knjigovodkinja
s šteto prakso, večša slovenskega in nemškega jezika in vseh pisarniških del, išče mesto. — Omenjene ponudbe pod značko »Knjigovodkinja 7448«. 15066

Drva za kurjavo
hrastovi tagali odpadki, se prodajo po 1800 Din za 10.000 kg franko vagonu Ormož. Naročila sprejema »Dolenko«, d. d., za lesno industrijo v Ormožu. 14791

Dvokolesa
otroški vozički in posmatralka po znižani ceni. Obliki franko. Prodaja na obroč. »Trihena« F. B. L., tovarna, dvokolesa in otroški vozički, Ljubljana, Karlova cesta 4. 628

Bele filc klobuke
v bogati izbiri pripravljamo M. J. v s. i. z. modništvu v Slomškovi ulici št. 27. 14861

Parni kotel
sistem Dühr et Gehre prod. Mestna uprava 15.048

Motorno kolo
»Indian«, 5 konjskih sil prodam. Naslov pove upr. »Jutra«. 15.040

Več stavb. parcel
v lepi lepi, prodam po ugodni ceni. Ponudbe na upr. »Jutra« pod značko »28«. 14896

Vrtne stole
prodaja najcenejše Kolman & Komp., Ljubljana, Mirje 4. 293

Prostovoljna dražba
Dne 8. julija od 9. ure dalje se vrši razprodaja pohištva (komp. spalna soba in kuhinja) na Martinovi cesti št. 8 (Pirnatova hiša). Kupci vjdno vabljeni! 14777

Lampijone
in zastavice, tudi najceneje tritika M. Tila 14770

Železne postelje
zložljive, s mrežo, 325 Din; simline in morske trave po 300 Din; postelje mreže, otomane, divane in tapetirane izdelke, ima v zalogi najceneje Rudolf Radovan, tapetnik, Krekov trg št. 7. 14802

Klobuki! Slankini!
Popolna razprodaja zaradi opustitve trgovine. Samo do konca julija t. l. Trgovina A. Krejčič, Wolfova ulica 5. 14804

Pisalni stroji
skoraj nov, se zelo odpojavljajo, takoj prod. — Naslov pove upr. »Jutra« v Mariboru pod »2000«. 15122

Špalcica
kompletna, skoraj nova, miza, stoli in tepihi, se prod. za 5000 Din, event. tudi posamezno. Naslov v upr. »Jutra«. 15100

Kolo
dobro ohranjeno — poceni prodam. Naslov pove upr. »Jutra«. 15077

Belo obleko
platneno, novo, gejerje in nekaj ponosne obleke, prodam. Vračati je od 2. do 5. ure pop. na Starem trgu št. 28/1 (Boltarsen). 15106

Perje
za postelje nudim čisto, 10 kilogram 20 Din. Raž. Ekart, Podova p. Raž. 15.044

Posestvo
v Savinjski dolini, z vodno mlinjo, pripravno za vsako otok, prod. Marija B. o. h. Trbovlje 1. 14407

Enodružinska hiša
ali vila v Ljubljani, vsaj 6 stanovanjskih prostorov, se kupi. Cena okoli 150.000 D. Ponudbe na upr. »Jutra« pod značko »M. M. 7456«. 15094

Lokali
Krasni lokali
za manufakturno in damsko konfekcijo, v sredini mesta, se daje v najem. Več se izve v trgovini H. Kenda, Ljubljana, Mestni trg št. 17. 264

Trgovina
elektrotehničnih predmetov zelo dobro vpeljana, s pravico lokala in prodaje, se prod. Samo rezi reflektant naj poljeje svoje ponudbe na pošto pošle pod »Dalmio«, Split. 14863

Defikates, trgovina
z vinarno ter lepim stanovanjem, vse najboljše vplajano, moderno urejeno, se radi družinskih razmer s zalogo vred, pod lastno ceno prod. Rezi kupci naj poljeje svoje ponudbe pod »Defikates« na področju »Jutra« v Mariboru. 14886

Gostilno
iščem v najem ali na zakup, tudi na delu, Karol K. o. s., Maribor, Klavniška št. 12. 15117

Manjšo klet
pripravno za delavnico ali kmetiško, odda Hribar, ulica na grad 5. 15101

Slasličarna
in medijarna, v večjem prometnem mestu, na glavnem trgu, z lepo oprejo, pripravno tudi za snirkovo pripravo obrota trgovine, se radi družinskih razmer prod. Denice pod »Slasličarna-medijarna 7454« na upr. »Jutra«. 15087

Polhove kože
in vse druge, kupuje vedno D. Zdravil, Ljubljana, Florjanska ulica št. 9. 15048

Stanovanje
obstoječe iz 3 sob, kopalnice, kuhinje in priključka, v bližini trgovine v Mariboru blizu parka. Dopolne se prosil na upr. »Jutra« v Mariboru pod značko »Stanovanje 5887«. 14990

Stanovanje
zelo snažno, blizu gozda, za letovističarje, se odda. Obstoječe iz 3 sob, kuhinje in solnice za steklinje. Sobe se tudi posamezno oddajo. Cenjene ponudbe je poslati na gosp. Alojzij Kocjančič, Dorje št. 72 pri Radovljici. 15124

Stanovanje
z vporabo kuhinje (v klet), se odda s 1. julijem — najraje telefoniraj. Naslov pove upr. »Jutra«. 15099

Stanovanje
in zahrb dobri gospodinjci, na željo tudi vso hrano. — Naslov pove upr. »Jutra« pod »Zelo majhna stanovanja 7385«. 14844

Majhna hiša
v Mariboru, se ceno prod. Stanovanje takoj prazno. — Naslov pove podružnica »Jutra« v Mariboru. 15084

Majhno hišo
z velikim vrtom, travnikom in 2 jamicama, s vsem priključkom in inventarjem, v Ljubljani, prodam radi prelovice v Trnovskem predmestju. Hišo tudi zamenjam s primerno v Novem mestu. Ponudbe na upr. »Jutra« pod »Majhna stanovanja 7385«. 15074

Stanovanje
z 3 sob in kuhinjo, z vporabo vrta, na Opekarski cesti, samsenjak za enako veliki ali večji stanovanjski prostor. Ponudbe na upr. »Jutra« pod »Zelo majhna stanovanja 7385«. 14844

Stanovanje
z 3 sob in kuhinjo, s vporabo vrta, na Opekarski cesti, samsenjak za enako veliki ali večji stanovanjski prostor. Ponudbe na upr. »Jutra« pod »Zelo majhna stanovanja 7385«. 14844

Stanovanje
z 3 sob in kuhinjo, s vporabo vrta, na Opekarski cesti, samsenjak za enako veliki ali večji stanovanjski prostor. Ponudbe na upr. »Jutra« pod »Zelo majhna stanovanja 7385«. 14844

Mesečna soba
se odda. Naslov pove upr. »Jutra«. 15093

Pouk
Francoščino
poučnje učitelja, ki gre tudi na dom. Naslov pove upr. »Jutra«. 15061

Dopis
Samostojen gospod
simpatičen, 32 let star, želi znanja s premožno damo — Prednost imajo one, ki imajo veselo do hotela. »Offitoli, Furmo Post« Abbasia. 14539

Dve dami
želi krajati čas z dopisovanjem z gospodi. Na ženitev se ne reflektira. Dopolne na upr. »Jutra« pod šifro »Dva in Ruka 7474«. 15123

Dve punčki
želi dopisovati s do 50 let stari gospodi. — Ne zamenjajte dopise na upr. »Jutra« pod »Dva in Ruka 7474«. 15109

»Dobro srce«
Dvignite pismo.

Lubi, lubi Tom!
Pisni na naslov, za katerega si še pial neko! 15081

Stare pletene jopice
se po nizki ceni razpi prodajo v telovnici. Sprejemam tudi vse druge, v to stroko spadajoča dela. Via popravila se izdelujejo solidno in trpešno. Strojno pletilnica, Ljubljana, Trnovski prišt 20. 15108

Zamenja se
ugodno Hong v oz. dobro pnevmatsko gite in konji, celo domaći stroji, se zamenjujejo. Zamenjam tudi vse druge, v to stroko spadajoča dela. Via popravila se izdelujejo solidno in trpešno. Strojno pletilnica, Ljubljana, Trnovski prišt 20. 15108

Abonenti
se sprejmejo na dolgo doba hrano (dnevno 13 D) v gostini pri »Halmaturn« na Rimski cesti št. 11. 15099

Otvoritev kegljišča
Cast mi je mojim enojnim gostem in občinstvu razumeti, da otvorim danes, v sredo, dne 1. julija t. l. novouravljeno kegljišče. Cenji občinstva razprodam moja izborna vina, ki jih tolim po najnižjih cenah, vedno sveže vino in priznane dobro kuhinjo. Lp. senzat vrt, sav salom in teras. Se pripravlja Mikš restavracija v Kolodvorski ulici. 15099

Pozor!
Stranko, k kateri se je zaslala dne 29. junija t. l. »celo domaći stroji«, se zamenjujejo. Zamenjam tudi vse druge, v to stroko spadajoča dela. Via popravila se izdelujejo solidno in trpešno. Strojno pletilnica, Ljubljana, Trnovski prišt 20. 15108

»Jutrov« roman LUCIFER
kateroga skozlinsko

James Oliver Curwood:

Onstran pragozda

«Kaj je, gospodična?»

Sklonila je obraz še nižje k njemu, da je čutil njene lase na svojem vratu in prsih.

«Odtod morate — kamorkoli. Oditu morate, preden se prebudi Breault. Mislim, da ni več burje —»

Roger je našel njeno roko; razburjena, vroča se ji je tresla.

«Hvala vam za vse, kar ste storili za nas,» je šepetala. «Toda zakon — in Breault — ne poznata usmiljenja!»

Urno je odšla in legla zopet tik očeta.

Roger je stisnil k sebi Pika.

«Ne vdava se, Pikec. No, pa poskusiva zopet naprejš!»

V pol ure je bil njegov nahrbtnik že pripravljen. A stopil je še v sosedno izbo, kjer je Josipina še bdela. Pomagal ji je k njihova zavojema, in ko je prikimala, je stopil k njemu, iskal po njem in na njeno presenečenje vzela — šop starih novin. Tavish jih je nosil upravičeno utrdbe Churchill. Nasmehnila se mu je prijazno in njene ustnice so se skrčile v neslišen šepet zahvale, ko je odhajal.

V dverih se je okrenil. Zdaj se mu je zdela lepa s tistimi svetlimi lasmi in jasnimi očmi, napol odprtimi ustnicami in z rokami, iztegnjenimi k njemu, kakor bi mu v tem trenutku ločitve hotela dati poguma in nadeje. Naenkrat si je pritisnila prste k ustom in mu je poslala poljub...

Par sekund nato se je že izplazil skozi tunel s Pikom za petami in v srcu mu je bilo od navdušenja in radosti. Zopet je bežal pred zakonom in zopet mu je bila gospodična Thavisheva hvala prav tako, kakor Zolta ptička.

Zlomil je strijeno školičko ledu na koncu tunela ter je zlezal venkaj v sivi somrak svitajočega dneva...

«Kmalu nama bo zopet burja za petami, Pik,» je rekel in se smejal čudni svoji situaciji. «Kreniva rajši k temu gozdu na ducat milj proti jugu!»

XV.

In Roger je korakal proti jugu. Vztrajni veter in snežni metež sta zabrisala njegove sledove v nekaj sekundah. Stopajoč po gozdu, ob robu ogromnih golih tunder, je meril naravnost k svoji koči. Burja se je burila še vedno zlovesče po golih planjavah puste, v gozdu pa je bil primeroma v zatišju.

Bil je uverjen, da policija najde njegovo kočo kmalu potem, ko burja izgubi svojo moč. Zato je hotel dospeti do kočice prvi.

Prvo noč je taboril pod drevjem, si kuril ogenj in se grel ob njem. In mislil je na Nado, na svoj obupni neprestani beg, na mrežo, ki se sklepa okoli njega, in na brezuspešnost svojega nadčloveškega napora. In vrgel je dračje na ogenj ter zakričal Piku zopet svojo staro misel:

«Bil bi umor, ako bi jo bila vzela s seboj, Pikec! Bil bi umor!»

24

Okoli in okoli sneg in štirideset stopinj pod ničlo! Bil je zadovoljen s tem obupom v srcu, da Nada ni z njima v taki noči.

Vendar si je ustvarjal nekaj fantastičen svet, ko je sedel tu zavrt v toplo odejo in zroč v plamen.

Zdelo se mu je, kakor bi prišla Nada k njemu, se mu stisnila v naročje pod gubami odeje, in čutil je mehki šest njenih las, dotik njenih ustnic in toplo objemanje njenih rok okoli vratu. Vedno življa je bila ta vizija, dokler se ni utripanje njenega srca združilo z njegovim srcem in nato so mu — nagloma, nenadoma zablodile oči k plamenom in zagledale obličje Zolte ptičke, indijanske čarodejke, z njenimi široko odprtimi očmi. In govorila je k njemu. Kite so ji vihrale v plamenih, ustnice so se ji pregibale, nato je izgnila, a le počasi — kakor duh vzplavajoč navzgor v meglo dima in noči.

Pik je slišal vzrok svojega gospoda. In Roger je vstal, odložil odejo ter tekal gor in dol, dokler ni vzhodil steze po snegu. Prigovarjal si je, da je blaznost verjeti kaj takega, a verjel je vendar. Vera si je priborila zopet pot do temne utrdbe njegovega srca, od koder jo je bil za kratko dobo pregnal. Nova odvažnost se je posvetila v črnem kaosu njegovega srca in končno je padel na kolena, zgrabil Pikovo kosmato glavo med dlani ter vzkliknil:

«Pikec, Zolta ptička je rekla, da bo na koncu še vse dobro. Ni li res? Mogoče, da bi jo pred davnim časom sežgali na grmadi, češ, da je čarodejka, saj pravi, da pošlje lahko svojo dušo iz telesa in da vidi, kar hoče videti. Midva pa ji verujeva!» — Glas se mu je prelomil in zasmejal se je. «Nocoj sta bili obe tukaj! Nada in Zolta ptička! Videl, čutil sem ju — in jaz verujem — verujem in vem, kaj to pomeni.»

Zopet je vstal, in Pik je opazil bivši usmev zopet na ustih svojega gospoda, ko se je Roger zazrl v črni baldahin smrekovega vejčja. In javkanje burje ni imelo več tiste groze in tistega posmeha kakor prej, ker zdaj je slišal v nji glasove, močne glasove, ki so razganjali vso neodločnost iz njegovega srca.

In raznostrl je roke, kakor bi objemal nekaj, česar ni mogel videti ter dejal:

«Pik, midva pojdeva zopet k Nadi!»

Jedva je opazil, da se je izdalo. Tema je le nekoliko pobledele, to je bilo vse. A Roger je krenil v smeri svoje kočice in čutil v krvi nov ogenj in žar, ki mu je bilo nagradil dolge ure brezne noči.

Burja odumira, je razmišljal, in otopljuje se nekoliko.

Toda veter je žvižgal in civilil še vedno po goljavah gozda in toplomer je kazal štirideset in še nekaj pod ničlo.

In kjer je še včeraj videl le splet in zmet polomljenih vej, preobloženih s kupi snega, je videl zdaj, ko se je bleda in nekoliko izjasnil, svoj stari rajski kraj divje krasote, pričakujoč le zableska solčnih žarkov, da se razvije v nepopisnem razkošju.

Solnce pa se ni pojavilo, a Roger ga niti ni preveč pogrešal, zakaj srce mu je bilo polno Nade ter se je treslo od zanosa, da se vrne zopet k nji.

«Ali veš, kaj to pomeni, iti domov?» je vprašal Pika, vlečočega

se po stopnjah njegovih smučev. «Med nama in Craggovim hrptom je tisoč milj — tisoč milj snega in leda — resničen pekel. A dože neva tudi to!»

Ko sta se po mnogih urah zopet ustavila, da je Roger skuhal lonec čaja in si segrel par grizljajev, je gospod razlagal Piku novi smisel svojega življenja.

«Glavno je, da prideva tja,» je dejal in hrustal opečeni suhor ter kos tolste slanice. «Zdaj je februar. Koncem marca morava biti tam, ob Craggovem hrstu, Pik!»

In potem sta korakala dalje, da bi dospela do kočice, preden nastane noč, ki se je razgrinjala kakor gost črn zavoj že ob štirih popoldne.

A vzlic vsemu hitenju ju je prehitela noč. In veter se je utišal in vihar je prestal docela. Jutri pač že ne bo več burje in Breault bo zopet na poti s Porterjem in Tavishom. In skoro bi začel moliti, naj bi snežna metelica še ne prestala, in ves radosten je bil, ako je po vsakem prestanku veter začel znova stokati in tuliti preko goličave ter zvijati drevesne vrhove.

V gosti temi sta dospela do nizkega hriba, ki se je vlekel od roba tundre do gozda, kjer se je skrivala njegova koča.

Uro nato sta bila že pri dverih. Roger jo je odprl in omahnil noter. Nekaj sekund je stal tu naslonjen na steno in v grlu mu je žvižgalo. In slišal je, kako je Pikovo telo padlo težko na tla.

«Tudi tebi je tega že dovolj, Pikec, kaj ne?»

Le stežka je mogel spraviti te besede z ustnic, umrtvilih po burji.

«Upam, da vzdrži veter vsaj še dve uri. Ako pa ne —»

Snel si je rokavice in iskal žigice. Prižgal je svetilko in še dve svečki iz medvedjega sala, za vsak konec kočice po eno. Za ognjiščem je bil kup suhih drv. V petih minutah je že gorelo. Premagujoč svojo utrujenost, je vrgel s sebe kožuh in začel pripravljati večerjo.

«Misli si, da je Božič in privoščiva si kar le moreva. Skuham četrte libre češpelj namesto običajnih šest. Nocoj nama ni treba štediti.»

Pik je strmel nad potratnostjo svojega gospoda. Uro kasneje sta že jedla in Mc Kay je popil še četrtno gorke kave. Utrujenost je odnehavala in sedel je še nekaj minut ter si z užitek prižgal pipo. Pik, ki se je natlačil z jelenjim mesom, se je iztegnil spat, a oči ni zatisnil. Gospod mu je bil nocoj uganka.

Ker kmalu si je zopet oblekel svoj težki kožuh, spravljal pipo, si pripel jermene nahrbtnika in k največji Pikovi grozi zli četrtno steklenice s petrolejem na kuh suhih drv za ognjiščem. Ko je podteknil še žigico, je Pik prestrašen zalajal...

Pol ure nato, ko se je Roger s Pikom z nizkega grebena ozrl, je sedel stebler plamenov osvetljeval črni kaos, ki sta ga ostavila za seboj. Veter se je gnil divje od severa in z njim oblak suhega, zbadljivega snega.

«Ničesar naj ne najde Breault — ničesar razen snega in niti sledu po hiši in po nama!» je gođnjal pod svojo čepico in hitel dalje, naravnost k jugu.

POZOR!!!

Najceneje se oblačite edinole pri Konfekcijski tovarni

FRAN DERENDA & CIE.,

Ljubljana, v detajlni prodajalni na Eriavčevi cesti 2 nasproti Dramskega gledališča!

Tam dobite raznovrstne letne pralne obleke za gospode že od Din 180—, lister suknje od Din 200— in otroške obleke pa že od Din 65— naprej.

Obiščite in preverite se o nedosegljivo nizkih cenah!!!

POZOR!!!

KOLIZEJ-oprema stanovanj, d. z. o. z.

Ljubljana, Gosposvetska c. 13.

Pohištvo Tapetništvo Dekoracija prostora

Načrt: akad. slikar Gojmir Kos.

Perilo moško, žensko in otroče
Kopalni plašči, tricot-obleke, čevlje
Namizni prtji in prtji, beli in barvani
Posteljina: odeje, rjuhe, blazine
Perje in puh ter popolne
Opreme za neveste in dojenčke
C. J. HAMANN, LJUBLJANA,
Mestni trg št. 8.

Razpis.

Tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje na dan 27. julija t. l. v smislu odloka Uprave državnih monopolov M. Br. 8810 od 1. junija t. l. tretjo ponovno ofertalno licitacijo:

A. Za prodajo v zalogi nahaajajočih se:

1. 250 kom. malih zabojev od pločevinastih spojk.
2. 160 kom. velikih zabojev od cigaretnega papirja.
3. 50 kom. starih sodov od olja.
4. 3.000 kg odpadkov od jutnih niti.
5. 500 kg odpadkov od pletenine iz kozje dlake.
6. 600 kg odpadkov od konopcev črnorumenih.

B. Za oddajo v enoletni zakup:

1. Odpadkov od jutnih niti (cirka 500 kg).
2. Koruzne slame od embalaže (cirka 2.500 kg).

Interesentom tuzemcem je vložiti do 10. ure dneva dražbe kavcijo v iznosu 5%, inozemcem 10% od ponudene svote v blagajni Tobačne tovarne v Ljubljani.

Razpisani material in dražbeni pogoji so na vpogled v ekonomatu Tobačne tovarne v Ljubljani, kjer se dobe tudi vsa tozadevna pojasnila.

Iz pisarne Tobačne tovarne v Ljubljani,
št. 270/33 1925.

**FRANCE KOBLAR
PAVLA WEINBERGER**

poročena

Radovljica 29. junija 1925 Zagorje ob Savi

Išče se strojni ključavničar in strugar

naibolj sposoben. Prednost imajo oni, ki dobro poznajo električne instalacije. Obširne ponudbe s prepisi spričeval je poslati na: **Majdan „Venčac“** Arandjelovac (Srbija).

**Elektrotehnične tvornice
ŠKODOVIH
ZAVODOV v Pizni**
Zastopstvo za Jugoslavijo:
Ljubljana, Selenburgova ul.
št. 7, hiša Jadranske banke.

Dobavljajo:

najsolidnejše in najcenejše elektro-motorje, turbogeneratore in vse ostale električne stroje.

Grade:

električne centrale, električne železnice, cukrarne, pivovarne, rudniške naprave itd.

Obračun se v vseh primerih na pisarno v Ljubljani. Poset inženirja je brezplačno na razpologo.

Zgornja modno-galanterijske stroke v glavni ulici Maribora se prodaja.

Sortirana je z novim blagom in dobro uvedena pri dobaviteljih in konumentih. Vodi se v manjši režiji. Radi reselivne v rojstni kraj prod se brez odstopnine. Potrebno je za takoj 100 do 120.000 Din, ostanke se lahko sporazumno odplačuje.

Resni reflektanti naj se obrnejo na Oglasni zavod Vrsiča naslednik, Maribor, Slomškov trg 16.

**Hipotekarna banka
jugoslovanskih hranilnic
v Ljubljani**

(prej Kranjska deželna banka)
izvršuje vse bančne
posle in transakcije

Sprejema vloge na hranilne knjižice
in tekoči račun proti naj-
ugodnejšemu obrestovanju

ter daje vsakovrstne kredite in predujme.
Nakup in prodaja valut in deviz.

Perfektno knjigovodkinjo

z večletno prakso, ki zna tudi stenografijo ter strojno išče pisarna industrijskega podjetja v Ljubljani. Oferte s prepisom spričeval in opisom dosedanjega službovanja je poslati pod značko „Perfektna knjigovodkinja“ na upravo „Jutra“

Prodaj hišo

z dvema trg. lokaloma na najbolji prometnem centru mesta.
Pojasnila daje Gospodarska pisarna
dr. Ivan Černeta, Miklošičeva cesta.

Avto

6 sedežen, z odličnim motorjem, električno razsvetljavo in popolnoma novo in rezervno pneumatiko se prodaja. Avto je v garantirano dobrem stanju. Naslov v upravi „Jutra“.

Zahvala.

Vsem, ki so ob težki in nenadomestljivi izgubi naše drage pokojnice, gospe

**Marije Chladek,
roj. Bohinec**

z nami čustvovali, nas tolažili, darovali cvetje in spemili nepozabno pokojnico na zadnji poti, izrekamo tem potom našo najpriščnešo zahvalo.

V Borovnici, dne 30. junija 1925.

Žalujoči ostali.

Pisalne stroje

novi in rabljeni, najcenejše pri 32-a vn

L. BARAGA, LJUBLJANA,
Selenburgova ulica št. 6/1.
Telefon št. 980

IVAN JAX in SIN LJUBLJANA 41-a
Gospodarska cesta št. 2

Najbolji šivalni stroji in pletilni stroji. — Laboratorijske konstrukcije in elegantne izvršitve la tovarne v Ljubljani.
Ustanovljena L. 1867.
Vseženo uporablja brezplačno. — Posamezni deli koles in šivalnih strojev.
10-letna garancija. Pisalni stroji Adler in Ureka. — Kolesa in prvih tovarn Dürkopp, Styria, Walferd, Kayser.

POZOR! 3647-a POZOR!

Dve lepi stanovanjski hiši

z velikima vrtovima in dvajset stavbinskih parcel se po jako nizki ceni in ugodnih pogojih prodaja. Dalje dve dobro upeljani gostilni in zraven več vinskih sodov. — Stanovanje takoj, kdor nima stanovanja, naj se potruži. Stanovanje zastoji. — Natančnejša pojasnila daje:

Anton Štirn, Sp. Šiška,
Kavškova cesta št. 264.

492

je nova telefonska številka inseratnega oddelka „Jutra“. Radi oglasov kliče samo to številko, na številko 36 se kliče le uprava „Jutra“, ne pa inseratni oddelek.

Kopalna sezija!

Kopalni čevlji Din 29.-d. kopalni tricot od Din 35.-d. kopl. tricot s krilom od Din 115.-d. Kopalni plašči za gospode, dame in otroke, najnovejši vzorec.

Najnižje cene! Vse kopalne potrebščine! Predno kupite, ogledajte si zalogo pri

A. Sinkovec nasl. K. Soss
LJUBLJANA.

